Isyys on avain maailmaan, jota naiset hallitsevat

ASIASANA

www.uta.fi/jarjestot/udk/asiasana

3 / 2004 / 2.5,-

Kirjastoala on hiljaisille ja ujoille

Informaatio-tutkimuksen laitoksella ongelmia :

“Olisimme melkoisia tumpeloita jos jättäisimme tämän kortin pelaamatta”

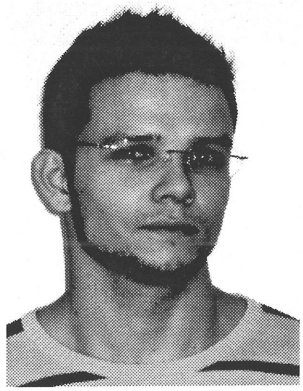
+41%

Kiinnostus informaatioalaan kasvussa?

Bleak-yhtye päättäväisenä:

“Ei kukaan tule ketään kellarista hakemaan”

Kollektiivista purnausta

"Jos lapio on niin huonossa kunnossa, että ojankaivuu edistyy luvattoman huonosti, kokeillaan vaikka katkaista lapio. Perusteenahan on se, että olihan lapiota suunniteltu korjattavaksi, mutta korjausta ei maltettu odottaa. Ehkä katkaisemisen jälkeen ojankaivuu on niin hankalaa hommaa, että työmies kiristää tahtiaan."

Näillä sanoin avasi Lapin Yliopiston Ylioppilaskunnan hallituksen puheenjohtaja Jaakko Ranta Lapin Yliopiston 26. lukuvuoden avajaiset.

Vilpittömät onnitteluni vielä kaikille pääsykokeet menestyksekkäästi selvittäneille. Alkanut lukuvuosi tuo tullessaan uusia muutoksia. Tampereen Yliopistolla ollaan siirrytty neljään periodiin ja muuallakin tämä käytäntö tekee tuloaan, ellei ole jo käytössä. Nyt yliopistoissa aloittelevat opiskelijat ovat sitä vuosikertaa, jotka saavat nauttia virallisesti viimeistä kertaa akateemisesta vapaudesta. Jos siis hallituksen lakiesitys menee eduskunnassa läpi. Nyt on viimeinen mahdollisuus vaikuttaa kansanedustajiin. Se on turha enää siinä vaiheessa itkeä kun on paskat housussa.

Suora toiminta on tämän ajan vitsaus

Itse katson näitä asioita tällä hetkellä vähän ulkopuolisena. Perheenlisäys ja muutto Rovaniemelle toivat hetkellisen keskeytyksen opiskeluuni. Tässä isänä olemisessa on opettelemisensa. Mutta terveiset päättäjille sinne Kelaan ja Arkkaadianmäelle: Täyttä työtä tämä perheellisen opiskelijan elämä on!

Loppuvuosi on monelle meistä ratkaisevaa aikaa. Mainitsin jo yllä hallituksen esityksen toimivan opiskelujärjestelmämme romuttamisesta. Lisäksi lokakuussa on kunnallisvaalit, jotka ratkaisevat, miten verorahamme jaetaan käytännössä tässä maassa. Hallituksen budjettiesitys ensi vuodelle lupaili lisää rahaa kirjastoille. Tämä on laiha lohtu. Kun rahat eivät ole korvamerkittyjä, käy todennäköisesti niin, että sitä vähääkään rahanlisäystä ei kirjastoille tule. Nälkäkuuri siis jatkukoon.

Syksyn tupo-neuvottelut ovat kulisseissa jo kovassa käynnissä. Neuvotteluissa nähdään taas, onko kirjastoalan liitolla rohkeutta nostaa kissa pöydälle ja pitää sitä pöydällä niin kauan että asiaan tulee parannus. Karu totuus on, että kirjastoista käy kova kato julkiselle- ja yrityssektorille vain ja ainoastaan paremman palkan vuoksi.

Lääkärit menivät lakkoon ja saivat palkkoihinsa tuntuvat korotukset. Kansanedustajat painoivat napilla itselleen miesmuistiin härskeimmät palkankorotukset mitä on nähty. Vastuuntunnottomat toimitusjohtajat irtisanovat väkeä ja ulkoistavat toimintojaan vailla mitään järkeä ja nostavat samalla itselleen poskettoman suuruisia optioita ja kultaisia kädenpuristuksia. Ja mitä tekee kirjastoväki? Olisiko kirjastoissakin jo aika nousta barrikadeille?

Vasemmistoliiton kestokommari, Kansanedustaja Esko-Juhani Tennilä ilmaisi asian muinoin hyvin kertoessaan opiskelijoille miksi tukia ei ole korotettu: "Se on oikeastaan teidän omaa syytä, että asiaan ei ole tullut parannusta. Aiemmin kun tosissaan haluttiin muutosta, mentiin lakkoon ja noustiin yhteistuumin esittämään vaatimukset. Opiskelijoilta puuttuu yhteisrintama." Tämä pätee mielestäni myös kirjastoalaan. Kenttä on liian hajanainen yhtenäisen vaatimuksen esittämiseen.

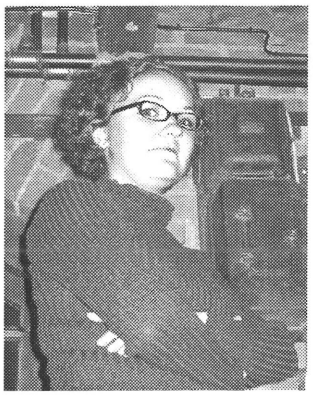
Näyttäisi siltä, että paras keino saada asioihin nykyään parannusta on tuoda se julkiseksi. Päättäjät pelkäävät huonoa julkisuutta kuin ruttoa ja asettamalla päättäjät julkisuuden paineen alle, saadaan vaatimuksiin enemmän painoarvoa ja päätöksentekoon kaivattua vastuullisuutta.

Sinänsä harmi, että rationaalisella perustelulla ei pystytä enää vaikuttamaan asioihin. Suora toiminta on tämän ajan vitsaus. Siis täytyy vain elää ajan hengen mukaisesti. Muut vaihtoehdot kun eivät tunnu tuovan muutosta parempaan.

Informaatiotutkimuksen laitos Tampereella on lisäksi suuren päätöksen edessä: Taloustilanne on heikentynyt ja tilanteen parantamiseksi on ehdotettu laitoksen siirtämistä yhteiskuntatieteellisestä osaksi luonnontieteellistä koulutusalaa. Tilanne on herättänyt kiivasta keskustelua opiskelijoiden ja henkilökunnan keskuudessa. Lehdessä on laitoksen johtajan Professori Eero Sormusen haastattelu aiheesta.

Pekka Junes

Infolla syksyyn

Syksy, tuo kesän tappaja. Taas on siis saapunut aika palailla kesätöiden jälkeen opintojen pariin. Kaikkialla pohditaan suuria suunnitelmia opintojen eteenpäin viemiseksi. Tarmoa kun riittää vielä hetkisen. Oma lukujärjestyksenikin alkaa jo hitaasti, mutta epävarmasti täyttyä erinäisistä kursseista. Uusia mielenkiintoisia sivuaineita löytyy ja infoakin pyrin porskuttamaan hieman aiempaa ahkerammin. Mahtipontisten opiskelusuunnitelmien lisäksi syksy saa muutenkin useat ponnistelemaan kesän rappiollisesta humusta kohti uutta puhtoisempaa elämää. Punttisalit ja liikuntaseurat pursuavat uusia innokkaita harrastajia siinä määrin, että sekaan on lähes mahdoton enää mahtua. Keväällä kaksi kolmasosaa on kadonnut, ainakin seuraavaan syksyyn saakka. Hienoa. Olen luultavasti yksi heistä.

Niin kuin kaikella muullakin on tapana, myös yliopisto-opiskelu on vaihteeksi muutosten pyörteissä. Lukuvuosi on jaettu neljään periodiin, joka tietenkin opiskelijoiden iloksi tarkoittaa jaksojen välillä viikon lomia.

Elämässä pitää olla muutakin kuin koulu

Opiskeluun se vaikuttaa siten, että syksyllä kurssit alkavat hiukan aikaisemmin ja vastaavasti loppuvat keväällä ehkä myöhemmin, mutta siinä se taisikin sitten olla. Periodiajatuksen kannatus pohjautui sille, että saataisiin lukuvuosi tehokkaammin hyödynnettyä, mutta toteutus on jäänyt tällä hetkellä vielä hiukan puolitiehen. Jos ei ole resursseja, ei voi lisätä opetusta. Ikävä todeta, mutta rahahan se taitaa maailmaa kuitenkin yhä pyörittää.

Periodeiden lisäksi kurssikoodit saivat laitoksellamme uuden ulkoasun, joka sai aluksi kesäisen aivotoimintani sykkimään ylimääräisiä kierroksia. Mikä vastaa mitäkin kurssia, olenko tuon jo käynyt, onko tuo ihan uusi? Muuntotaulukko on siis ihan käyttökelpoinen olla käden ulottuvilla… Sitten tietenkin vielä hallituksen esitys opintojen rajaamisesta. Niin. En viitsi edes asiasta enempää kirjoittaa. Muutoksia eturiveistä seuraavana toivon joka tapauksessa kaikkien pysyvän opintojen kultaisissa kärryissä mukana. Taantumuksellisuushan ei ole hyve, joten ei anneta muutosten horjuttaa meitä!

Mutta mitä oikein tapahtui informaatiotutkimuksen hakijamäärälle 2004? No, sehän turposi kuin taikina parhaimmillaan. Onhan se mahtavaa, että infoon halusi niin moni, että pääsyprosentti ”romahti” 16 prosenttiin entisen noin 40 sijasta. Eli suuronnittelut uusille opiskelijoillemme, sillä te jos kukaan olette sen ansainneet!

On mielenkiintoista tietää, miksi juuri viime kevät sai sadat ihmiset hakemaan informaatiotutkimusta. Koska en ole vielä tätä kirjoittaessani ehtinyt sitä mistään kyselemään, en voi muuta kuin spekuloida tilannetta. Ensiksi tulee tietenkin mieleen yksi pääsykoekirja, mutta se ei ole kauhean ylevä ajatus. Ehkä mieluummin haluaisin uskoa ihmisten kiinnostuksen johtuvan puhtaasta tiedonjanosta ja tahdosta opiskella innolla infoa. Toisaalta. Onko sillä edes niin väliä, miksi saimme joukon hyvinkin osaavia opiskelijoita keskuuteemme? Olkaamme vain tyytyväisiä asiasta, kunhan vain liittyvät UDK:hon.

UDK herää syksyyn taas mahtavin elein. Tutustumisbileet ovat jo juhlittu ja tulossa on vielä kaikkea hyödyllistä, kivaa ja sivistävää. Eli kun teette hurjia syksyn lukujärjestyksiänne, muistakaa: elämässä pitää olla muutakin kuin koulu.

Tapaamisiin,

Liisa Kumpulainen
hallituksen puheenjohtaja

as
Asiasana

03 / 2004
31. vuosikerta

2 Kollektiivista purnausta
Mikä avuksi, kun kansa turhautuu osaamattomien politiikkojen vuoksi?
Pekka Junes

3 Infolla syksyyn
UDK:n puheenjohtajan terveiset
Liisa Kumpulainen

6 Tampereella soppa sekaisin?
Mitä tekisit, kun saisit kuulla, että tutkintonimikkeesi muutetaan taloudellisen edun nimissä?
Eero Sormunen

10 Suhteellisia totuuksia
Presidentti Bushin koira on isäntäänsä suositumpi.
Koonnut Pekka Junes

12 Minä ja isyys
Opiskelija Pekka Junes pohtii isyyttään ja isän roolia nyky-yhteiskunnassa.
Pekka Junes

16 Pääsin kokeista
Asiasana haastatteli kevään 2004 pääsykokeisiin osallistuneita
Juho Friman, Mikko Niemi

17 Kiinnostus kasvussa?
Mitä tarkoittaa 41% kasvu pääsykokeisiin osallistuneissa?
Pekka Junes

18 Aina eka kerta?
Pääsykokeet läpäissyt fuksi kertoo tuntemuksiaan.
Mikko Niemi

19 Muutosten tuulia
Kilpailu valtion euroista on kova. Uhrataanko yleinen kirjastojärjestelmämme hyvinvointiyhteiskunnan nimissä?
Pekka Junes

20 Nälkäkuuri jatkuu
Mitä kirjastoalan kentällä puhutaan ja miten suhtaudutaan tulevaisuuteen?
Pekka Junes

22 Kirjastonhoitajako ujo?
Millaisena kirjastoalan johtaja näkee työpaikkansa?
Pekka Junes

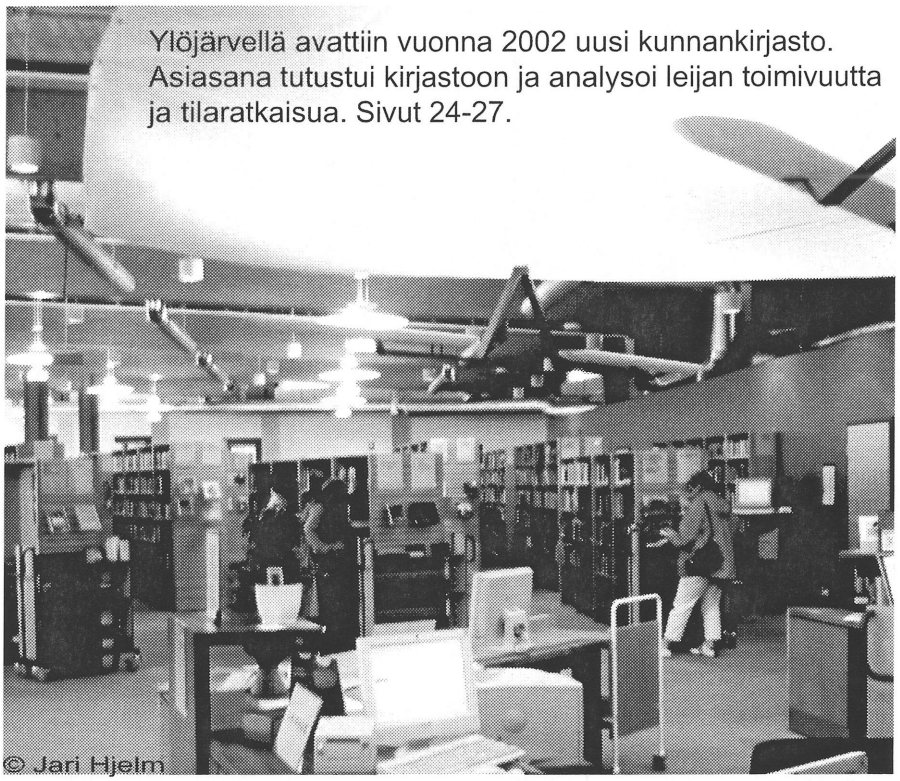
24 Bleak matkalla maineeseen
Onko bändeillä enää mahdollisuutta menestyä idolsien ja popstarojen tähdenlentoteollisuudessa?
Sakari Junes

25 Sisäinen infolainen
Onko sinussa infolaisen piirteitä?
Antti Kalliola

26 Leijaile Ylöjärvelle
Asiasana tutustui uudenkarheaan Ylöjärven kirjastoon.
Jari Hjelm, Aki Kangas

30 Mikä se surffaaja kiinnostaa?
Tilastoja ja tulkintoja ihmisten hakusuosikeista.
Koonnut Pekka Junes

31 Lainaustiskillä
Koonnut Pekka Junes

Ylöjärvellä avattiin vuonna 2002 uusi kunnankirjasto. Asiasana tutustui kirjastoon ja analysoi leijan toimivuutta ja tilaratkaisua. Sivut 24-27.

Miehet ovat ottaneet yhä aktiivisemman roolin isyyteen. Yhteiskunta toimii tässä asiassa jälkijättöisesti. Hyvin harva puhuu isän jaksamisesta, isänä olemisen problematiikasta ja samanaikaisesta roolista isänä, puolisona, miehenä ja tyontekijänä. Tuore opiskelijaisä Pekka Junes pohtii näitä kysymyksiä. Sivut 12-13

Osoite:
c/o Informaatiotutkimuksen laitos,
33014 Tampereen Yliopisto

Sähköposti:
asiasana@uta.fi

Päätoimittaja:
Pekka Junes

Postitus:
Leena Ketola

Kansi:
Pekka Junes

Taitto:
Pekka Junes

Kuvat:
Juho Friman
Jari Hjelm
Pekka Junes
PD Photo.org

Painopaikka:
JuvenesPrint,
Tampere 2004

ISSN:
0356-0139

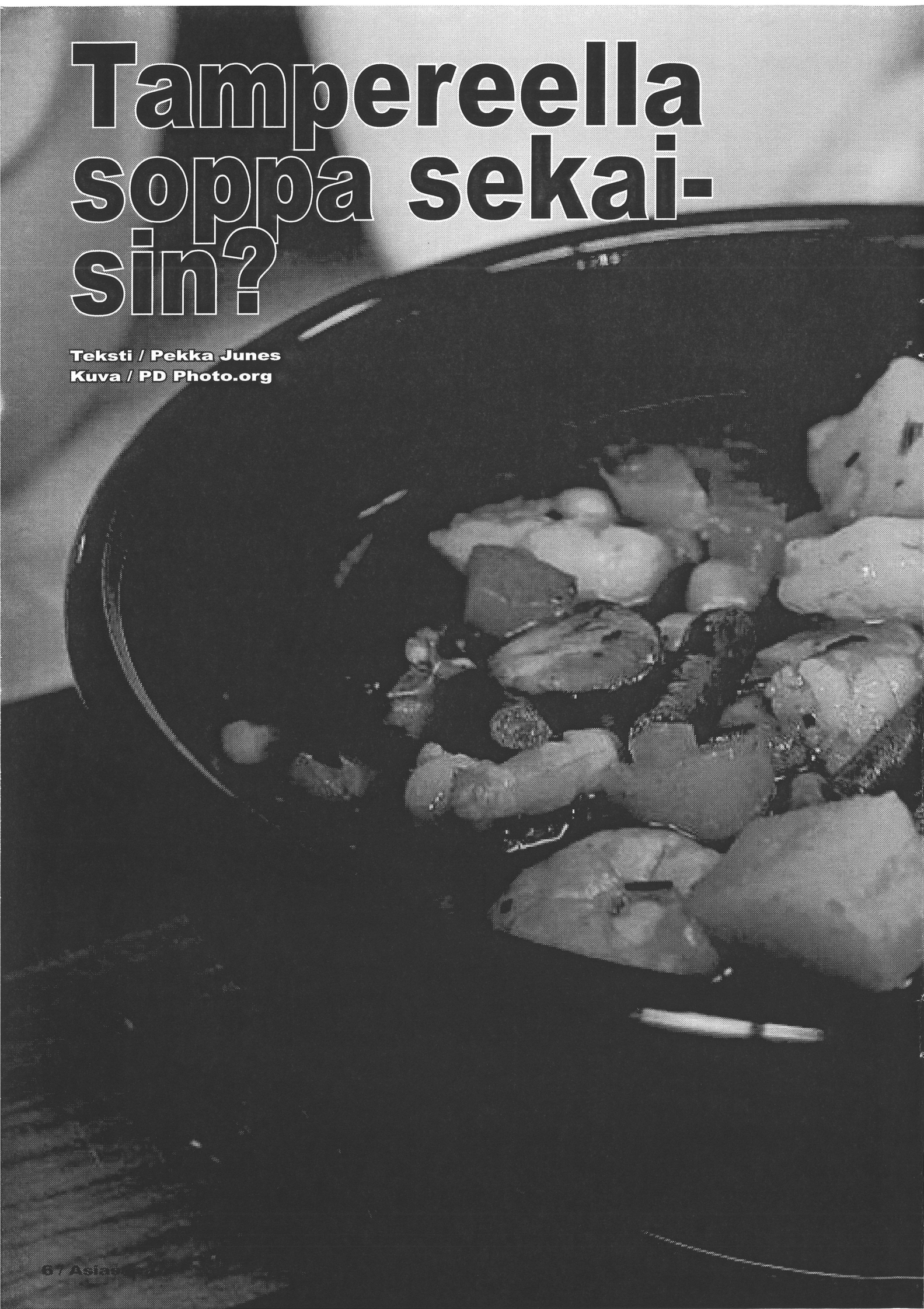
Asiasana on Tampereen Yliopiston Informaatiotutkimuksen opiskelijoiden ainejärjestö UDK ry:n perustama ja toimittama lehti. Lehti on ilmestynyt vuodesta 1973. Asiasana ilmestyy 4 krt / vuosi.

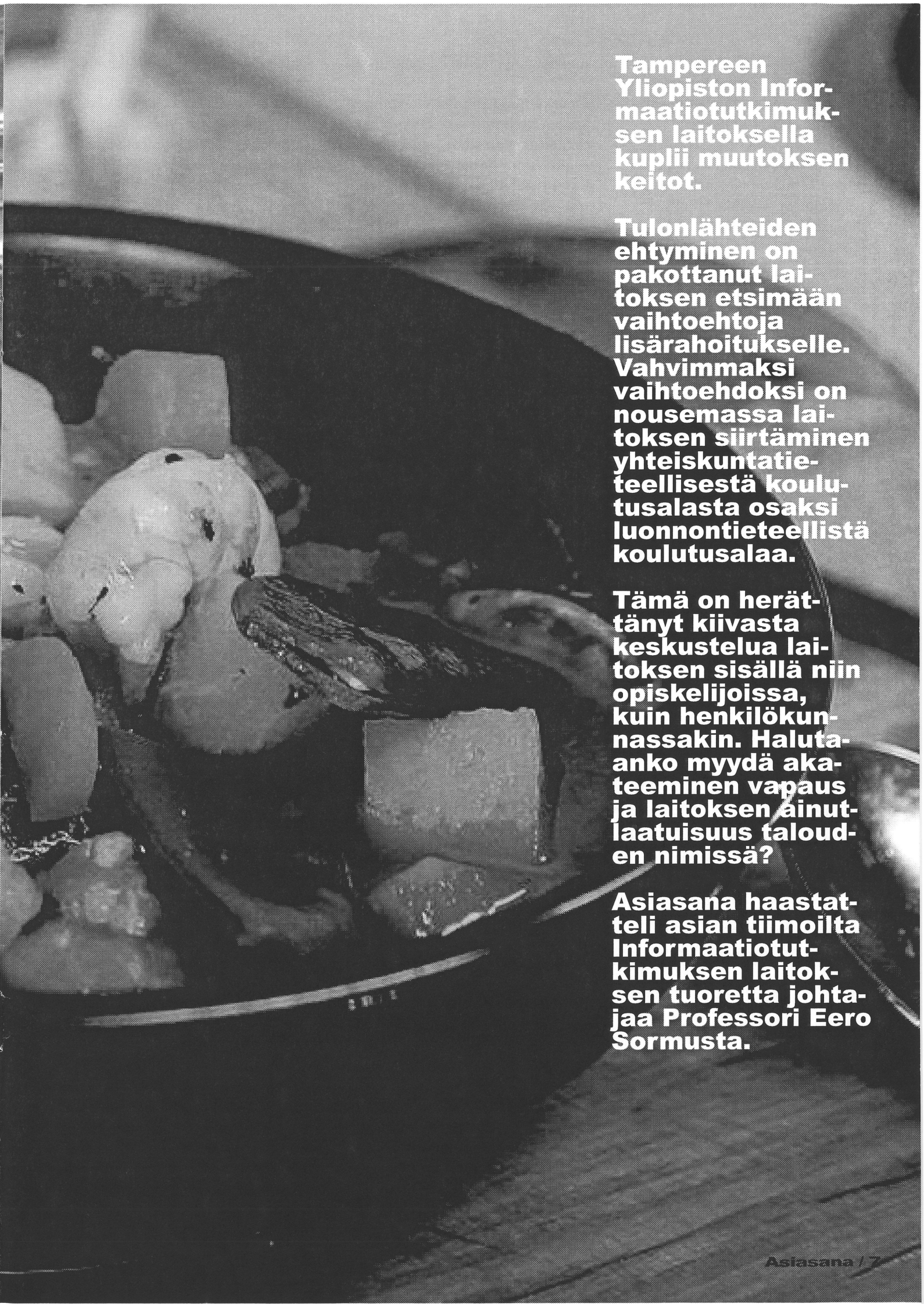
Asiasanan tilaus:

Opiskelijat 8,-/vuosi
Muut 15,-/vuosi

Tampereella soppa sekaisin?

Teksti / Pekka Junes
Kuva / PD Photo.org

Tampereen Yliopiston Informaatiotutkimuksen laitoksella kuplii muutoksen keitot.

Tulonlähteiden ehtyminen on pakottanut laitoksen etsimään vaihtoehtoja lisärahoitukselle. Vahvimmaksi vaihtoehdoksi on nousemassa laitoksen siirtäminen yhteiskuntatieteellisestä koulutusalasta osaksi luonnontieteellistä koulutusalaa.

Tämä on herättänyt kiivasta keskustelua laitoksen sisällä niin opiskelijoissa, kuin henkilökunnassakin. Halutaanko myydä akateeminen vapaus ja laitoksen ainutlaatuisuus talouden nimissä?

Asiasana haastatteli asian tiimoilta Informaatiotutkimuksen laitoksen tuoretta johtajaa Professori Eero Sormusta.

Mistä ajatus koulutusalan siirtämisestä sai alkunsa?

Koulutusalan vaihtamisidean esitti rehtori Jorma Sipilä tämän vuoden helmikuussa. Tuolloin laitoksen delegaatio oli audienssilla rehtorin luona selvittämässä, mihin hävisi 81.000 euroa laitokselle kuuluneista tietoteollisuusrahoista (ns. TT-rahat).

Olemme saaneet erityisvoimavaroina opetusministeriön tietoteollisuusrahoitusta sen perusteella että vuosittaista sisäänottoa kasvatettiin 12 opiskelijalla vuodesta 2000 alkaen. Yliopistolle saatu rahoitus jaettiin suunnilleen eri laitosten opiskelijamäärien suhteessa. Vuoden 2004 budjetissa tietoteollisuusrahat siirrettiin erillisrahoituksen puolelta ns. budjettirahoitukseen (so. perusvoimavaroihin), joissa sovelletaan koulutusalakohtaisia kertoimia.

Kun budjettilaskennassa sovelletaan yhteiskuntatieteellisellä alalla kustannuskerrointa 1,25 ja luonnontieteellisellä kerrointa 1,75, meidän osuutemme TT-rahoista putosi tuon 81.000 euroa. Vaje kertautuu tietysti vuosittain, kun on kyse budjetin laskentaperusteesta.

"Olisimme melkoisia tumpeloita, jos jättäisimme tämän kortin pelaamatta."

Käsittääkseni rehtorin idea perustuu ajatukseen, että tiedonhaku on meillä vahva ja näkyvä painoala. Tiedonhaku lasketaan erääksi tietojenkäsittelytieteen osa-alueeksi, joten se tarjoaa perusteen ajaa koulutusalan muutosta opetusministeriön tulosneuvotteluissa. Lisäksi OPM on legitimoinut meidät tietoteollisuutta palvelevaksi koulutusyksiköksi myöntämällä meille TT-rahoitusta.

Ovatko nuo rahanjakokertoimet kiveen kirjoitettuja? Onko tarkoituksena siirtyä pysyvästi osaksi luonnontieteellistä koulutusalaa, vai siirtyä tilanteen mukaan pöytiin, joissa kattaus on parhain?

Nuo rahanjakokertoimet on aikoinaan sidottu koulutusaloihin, jotta alat, joissa koulutuksen järjestäminen on kalliimpaa, saisivat riittävän rahoituksen. Pohjalla ovat mm. yhteiskuntatieteellinen ja humanistinen koulutusala. Erityisiä kustannuksia on ajateltu vaadittavan esim. luonnontieteellisellä, teknisellä ja lääketieteellisellä koulutusalalla (kalliit tekniset välineet ja tilat, viime mainitussa myös pienryhmäopetus). Korkein kerroin lienee näyttelijäkoulutuksessa.

Koulutusala on karkea rahanjakomittari ja yhteiskuntatieteellisellä alalla aiheuttanut ongelmia meille ja tiedotusopille. Molemmilla on ammatillisesti painottuneet perus- ja aineopinnot, josta seuraa teknisten välineiden ja pienryhmäopetuksen tarve. Vuosien mittaan on eri yhteyksissä tehty aloitteita kertoimen korottamiseksi mutta tuloksetta.

Koulutusalan vaihto näyttää ainoalta vaihtoehdolta, jolla muutos voitaisiin saada aikaan. Meille vaihto on mahdollista luonnontieteelliseen selvän tietojenkäsittelytiede –kytkennän takia. Eli tarkoitus ei ole vähän ajan päästä pyrkiä johonkin vielä parempaan pöytään, kun siihen ei ole sisällöllisiä perusteita. OPM ei ole tässä asiassa pyöriteltävissä. Aloitteemme kohtalo kertoo onko edes perustelluilla muutoksilla mahdollisuuksia mennä läpi.

Mitä syitä näette laitoksen kiireiselle siirtymiselle yhteiskuntatieteellisestä luonnontieteelliselle koulutusalalle? Mitkä ovat tärkeimmät hyödyt?

Kuten edellä on ilmennyt aloitteen taustana ovat taloudelliset lähtökohdat. Informaatiotutkimus on laaja-alainen oppiaine, jolle ei ole koulutusalaluokituksessa yhtä luontaista paikkaa. Mitään syytä alan vaihtoon ei käsittääkseni olisi, jos talouden kehitysnäkymät ei olisi näin ankeat ja vaihtoehtoiset ratkaisut näin vähissä.

Jos on mahdollisuus saada 40 %:n lisäys perusvoimavaroihin, se pistää miettimään. Kyse ei ole vain tuosta 81.000 eurosta vaan suuremmasta vajeesta, joka on seurausta perusrahoituksen heikosta kehityksestä yliopistoissa. Kun maisteritutkinnon kokonaiskustannus on meillä (ja muissa tiedekunnan laitoksissa) noin 50.000 euroa ja yhteiskuntatieteiden tyypillisillä laitoksilla 17.000-24.000 euroa niin on helppo ymmärtää, että olisimme mieluummin siinä pöydässä, jonka rahanjakokerroin on 1,75 eikä 1,25.

Vitsit ovat vähissä, jos joudutaan jättämään virkoja täyttämättä tai antamaan potkuja määräaikaisille opettajille. 40 %:n lisäys mahdollistaisi 2-3 viran vakinaistamisen.

Laitokset ovat toiminnassa autonomisia joten koulutusalan vaihdos ei aiheuta näiltä osin mitään olennaisia muutoksia koulutuksen sisältöihin. Laitos voi niistä edelleenkin päättää itsenäisesti eikä koulutusalan vaihdokseen liity koulutusstrategisia takaajatuksia.

Entä mitä haittoja ja riskejä siirtyminen voisi tuoda?

Vaihdosta seuraavia isoja riskejä tai haittoja ei ole näköpiirissä. Sen sijaan, jos taloudessa joudutaan ankaralle säästökuurille, lääkkeet ovat karvaita. Jarkko Kari tarjoilee mm. udk-listalla jakamassaan muistiossa ideoita: suljetaan toinen mikroluokka, jätetään koneita uusimatta, lopetetaan tiedonhaun tutkimuslaboratorio (samalla meni mm. tiedonhaun opetusympäristöt ja palataan "kuvitellaan oppivamme: kynä ja paperi" -harjoituksiin), supistetaan opetuksen ja opiskelijoiden määrää ja lakkautetaan

"Uusi koulutusala palvelisi lähinnä rahan muodossa."

yksi professuuri (terveisiä graduntekijöille).

Millä tavoin luonnontieteellinen koulutusala palvelisi paremmin tutkimusta, opetusta ja opiskelua verrattuna nykyiseen tilanteeseen osana yhteiskuntatieteellistä koulutusalaa?

Kuten sanottu koulutusala vaihtoaloite ei tähtää opetussisältöjen uudelleen suuntaamiseen eikä se siihen pakota. Tarkoitus on edelleenkin säilyä laaja-alaista opetusta tarjoavana yksikkönä. Uusi koulutusala palvelisi lähinnä rahan muodossa.

On ehkä tarpeen tuoda esille se tosiasia, että tiedonhaun opetuksen ja tutkimuksen vahvuus on ollut laitoksen talouden "sampo" erityisvoimavarojen ja projektirahoituksen muodossa. Jostain syystä rahavirrat ovat yhteiskunnassa luonnontieteitä (tässä: tietojenkäsittelytieteitä) suosivia ja tiedonhaun tässä mielessä seksikäs profiili on ollut laitokselle etu. Hankittu rahoitus on edistänyt mm. laitoksen opetuksen monipuolistamista ja toimintaa kokonaisuutena.

Tässäkin tilanteessa näen järkeväksi ratsastaa tiedonhaun vahvalla roolilla koulutusalan vaihtoa perusteltaessa jotta laitoksen perusrahoitus saadaan turvattua. Koulutus on täysin riippuvainen perusrahoituksen tasosta, tutkimus löytää kyllä rahoitusta määräaikaisistakin lähteistäkin.

Perusrahoituksen kasvattamiseen on äärimmäisen vähän vaihtoehtoja. Koulutusalan vaihto on yksi näistä, jonka osalta harvat laitokset pystyvät esittämään pitäviä perusteita. Kun meillä on esittää tällaiset perusteet ja yliopiston johto tukee aloitetta (eikä tiedekunnassakaan olla vastaan), niin olisimme melkoisia tumpuloita, jos jättäisimme tämän kortin pelaamatta.

Kokouskutsussa painotettiin prosessin käynnistämisen kiireellisyyttä. Minkä vuoksi asia on kiireellinen? Onko asiaa siirretty vuosikausia, vai onko nyt vasta havahduttu todellisuuteen?

Kiireellisyyteen vaikuttaa lokakuussa käytävät tiedekunnan ja yliopiston johdon väliset tulosneuvottelut, jonka kautta asia voidaan saada yliopiston ja opetusministeriön tulosneuvotteluihin ensi keväänä. Taloudellisen tilanteen heikkeneminen aktualisoitui tämän vuoden budjetissa, kun saimme vähemmän kuin odotimme.

Rehtorin helmikuussa tekemän aloitteen jälkeen asiasta on keskusteltu laitoksella epävirallisesti ja taustoja selvitetty. Aktiivisesti aloitetta lähdettiin muotoilemaan syyslukukauden alusta joten kiireen tuntu voi johtua tästä. Tiedottaminen olisi luonnollisesti voinut olla tehokkaampaa erityisesti opiskelijoiden suuntaan. Valitettavan harva oli mukana laitoskokouksessa.

Jos siirtymisestä luonnontieteelliselle koulutusalalle päätetään, millaisella aikataululla tämä on tarkoitus toteuttaa?

Ehdotus vaatii hyväksynnän laitosneuvostossa, tiedekuntaneuvostossa ja mahdollisesti yliopiston hallituksessa. En usko aloitteen karahtavan näissä portaissa, koska kukaan ei häviä kustannuksellamme. Ensimmäinen ratkaisun paikka on ensi kevään tulosneuvottelut yliopiston ja opetusministeriön välillä.

Jos aloite menee läpi, koulutusalan vaihto voisi alkaa vaikuttaa vuoden 2006 rahanjaossa. Jos aloitetta viivytetään, niin päätös siirtyy vuodella eteenpäin.

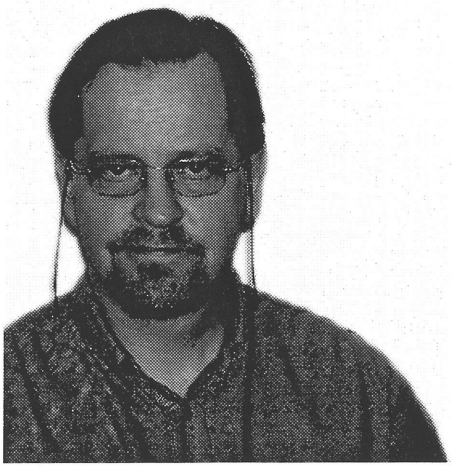
Ja tärkeintä, miten mahdollinen siirtyminen vaikuttaisi meidän opiskelijoiden leipätyöhön, opiskeluun?

Tutkintonimikkeet muuttuisivat eli ne olisivat: luonnontieteiden kandidaatti, filosofian maisteri, filosofian lisensiaatti ja filosofian tohtori. Vanhoilla opiskelijoilla on tietyn siirtymävaiheen ajan mahdollisuus ottaa tutkintonsa vanhoilla nimikkeillä. Tästä päättää tiedekunta, mutta en ole saanut heiltä vielä lopullista kantaa asiasta.

Jos aloite saadaan läpi, niin pystymme järjestämään opetuksen paremmilla resursseilla. Opettajien kuormitus on nykyään sitä tasoa, että uusien vakinaisten opettajavirkojen saaminen olisi aivan välttämätöntä.

Opetuksessa meillä maksaa erityisesti pienryhmäopetus sekä tarve käyttää tietoteknisiä ympäristöjä. Säästön tielle jouduttaessa on vaarana kirjatenttien ja luentopainotteisen opetuksen osuuden lisääntyminen.

Eero Sormunen
laitoksen johtaja

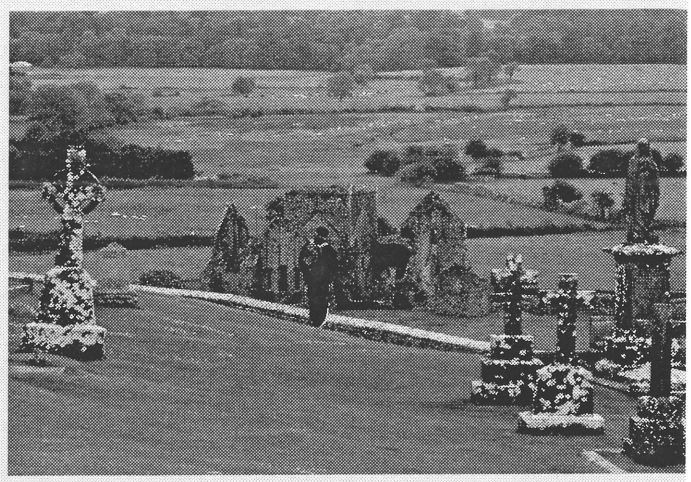

Asiasana seuraa prosessin kehittymistä tulevissa numeroissaan

Suhteellisia Totuuksia

Opiskelijan kestolainaus

Vuonna 1668 eräästä Englantilaisesta yliopistokirjastosta lainattiin kirja joka löydettiin vaivaiset 288 vuotta myöhemmin. Löytäjä palautti kirjan tunnollisesti takaisin kirjastoon, mutta kirjasto ei perinyt sakkoa myöhästymisestä. Kukaan ei ollut ilmeisesti ehtinyt tehdä vielä varausta kyseisestä teoksesta.

Käytä päätäsi

Englantilainen "päätasapainoilija" John Evans tasapainoili huojuva kirjapino päänsä päällä. Kirjoja oli 62 kappaletta ja ne painoivat yhteensä 98,4 kiloa. Hillitty kumarrus hänelle.

Kauppa se on joka kannattaa

Maailman pisin tunnettu palindromi – sana joka on sama luettuna molemmin päin millä kielellä tahansa – on 19-kirjaiminen ja taatusti kotimainen saippuakivikauppias.

Kirjastonhoitajan pimeä puoli

Saksalaisella Kirjastonhoitaja Christa Behmenburgilla on 26457 tavaraa, jotka liittyvät hiiriin ja rottiin. Hän on kerännyt näitä vuodesta 1980 lähtien. Keräilykokoelmaan kuuluu mm. 204 puhelinkorttia, 124 kirjamerkkiä, 5131 kuvaa, 13854 postikorttia ja monia muita epätavallisia tavaroita kuten sikarirasioita ja rahaa.

Myydyin kirja

Maailman myydyin ja laajimmalle levinnein kirja on Raamattu. Sitä on myyty noin 2,5 miljardia kopiota vuodesta 1815 lähtien. Käännöksiä kirjasta on tehty 2233 eri kielelle ja murteelle. Lähimmäs tätä on päässyt Mao Tse-Tungin Pieni Punainen Kirja, jota on myyty ja lahjoitettu noin 900 miljoonaa kappaletta.

Myydyin fiktiokirjailija

Agatha Christie kirjoitti elämänsä aikana 78 rikosnovellia. Näitä kirjoja on myyty noin 2 miljardia kopiota 44 eri kielellä. Agatha Christie kirjoitti myös 19 näytelmää ja taiteilijanimellä Mary Westmacott 6 romanttista novellia. Tekijänoikeuskorvaukset myydyistä kirjoista ovat noin 3,7 miljoona dollaria vuodessa.

K:lla on väliä

Kongressikirjasto Washington DC:ssä USA:ssa on mailman suurin kirjasto. Kirjasto on perustettu 24.4.1800. Kirjastossa on yli 110 miljoonaa nimikettä noin 853 hyllykilometrin varrella. Työntekijöitä kirjastossa on lähes 4600.

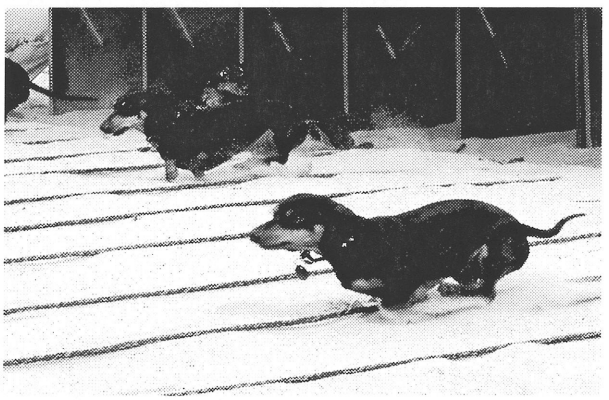
Koonnut / Pekka Junes
Lähde / Guinessin ennätykset

Amerikan Yhdysvaltojen armeijan julkaisemat omat tappiot: **2675** kuollutta, **7125** haavoittunutta

Tapa ja tule tapetuksi

Texasin osavaltiossa on teloitettu vuodesta 1974 lähtien 244 ihmistä. Vuosina 1819-1923 ihmiset hirtettiin ja vuodesta 1923 lähtien istuttiin sähkötuoliin. Vuonna 1972 Yhdysvaltojen korkein oikeus kertoi kuolemantuomion olevan "julma ja luonnoton" ja kaikki kuolemaantuomitut Texasissa siirrettiin elinkautiseen vankeuteen. Vuonna 1974 Texas otti uudelleen käyttöön kuolemanrangaistuksen. Nykyään toimenpide suoritetaan seuraavasti: Ennen astumista kuolinkammioon tuomittu sidotaan sänkyyn. Kammiossa annetaan kolme tappavaa piikkiä käteen. Yksi vangin nukuttamiseen, toinen lihasten rentouttamiseen ja viimeinen sydämen pysäyttämiseen. Presidentti George W. Bushin ollessa kuvernöörinä Texasissa, suoritettiin osavaltion vankilassa 152 teloitusta viiden vuoden aikana.

Koira isäntäänsä suositumpi

Vuonna 1991, Millie, Yhdysvaltain Presidentti George Bushin koira, ansaitsi 900000 dollaria omaelämänkerrallaan Millie's Book. Presidentti Bush ansaitsi omaelämänkerrallaan 2700 dollaria.

Raha rulettaa

Abraham Lincoln kulutti 100000 dollaria presidentiksi pääsyyn vuonna 1860. Vuonna 1988 George vanhempi ja Michael Dukakis kuluttivat samaan työhön 92,2 miljoonaa dollaria. Yhdysvaltojen vuoden 2000 presidentinvaaleissa ehdokkaat ja puolueet laittoivat 2,5 miljardia dollaria sileäksi. Luvun on arveltu kasvavan vuoden 2004 vaaleissa. Jos haluat ennakoida seuraavan presidentin politiikkaa, tutki presidenttiehdokkaiden rahalahjoittajalistoja.

Isyys on avain maailmaan, jota naiset hallitsevat

Lapsi ei kasva suotta noin 9 kuukautta äidinsä vatsassa. Vauvalehtien toitottama fraasi ”vanhemmuuteen kasvetaan” ei ole kovin tuulesta temmattu.

Sisäinen isyyteni koki heräämisensä noin kolmannella raskauskuukaudella, ostaessani ensimmäisiä potkuhousuja lapsilleni H&M:n lastenosastolta. Aiemmin en ollut uskaltautunut edes astumaan tuonne teletappien valtakuntaan, korkeintaan kävelemään nopeasti ohi. Ties miksi pörröksi olisivat minua luulleet. Nyt tunsin suurta vastuullisuuden tunnetta ja harkitsevaisuutta (lue: suuren valikoiman aiheuttamaa päättämisen vaikeutta) valitessani lasteni edustusasuja. Valintakriteerien määrä oli loputon: Ei halvinta, koska hyvää ei saa halvalla. Ei samanlaisia molemmille, koska se on vähän turhan kornia. Ei röyhelöimäisiä Michelinmiesvaatteita, ei liian isoja, ei liian kalliita jne jne.

Tuosta hetkestä on kulunut noin vuosi.

Esikoiskaksosemme syntyivät kesäkuussa 2004. Työkaverini valmensi minua synnytystä varten seuraavasti: ”Paras on kun pidät turpasi kiinni. Et sinä voi ymmärtää miltä se kipu ja tuska synnytyssalissa naisesta tuntuu. Jos erehdyt sanomaan vertailevaan sävyyn että sinullakin oli kerran polvi kipeänä, voi olla että saat vaimoltasi hyvin pian turpaan.” Tämä ohje tuli niin suoraan sydämestä, etten voinut olla noudattamatta sitä. Kolmikantasuunnitelmani ”Ole hiljaa, ota ilokaasua, älä oksenna” osoittautui hyvin toimivaksi.

8,5 tunnin Via Dolorosa

Statistin roolissa luin vaimolleni naistenlehtiä, pidin kädestä, kannustin, kuuntelin sydänääniä ja hengittelin kokeilumielessä ilokaasua kätilön silmien välttäessä.

Vaikka tiesin, että lapset syntyvät maailman parhaassa maassa ja parhaassa mahdollisessa paikassa, ja että jos täällä menee jokin pieleen, menisi se jossain muussa maassa vielä pahemmin pieleen, ei ollut helppoa katsoa vierestä kun oma vaimo kärsii kovista kivuista. Runoilija Tommy Tabermann on enemmän kuin oikeassa sanoessaan, että jokaiselle lapsen synnyttäneelle naiselle kuuluisi antaa urhoollisuusmitalli synnytyksestä. Siinä viedään nainen äärirajojen yli. Niin henkisesti, kuin fyysisestikin. Voin sanoa, että jos biologisesti moinen olisi mahdollista, jäisi monelta mieheltä synnytys tekemättä.

Ikuisuudelta tuntuneen 8,5 tunnin Via Dolorosan jälkeen odotus palkittiin. Kahden lääkärin ja neljän kätilön voimin vaimoni saattoi maailmaan kaksi pientä tyttövauvaa. Laitoin heti tekstiviestit perheillemme: "Äiti ja lapset voivat hyvin. Isä toipuu synnytyksestä."

Elämää äärirajoilla

Ihmisen psyyke toimii ääritilanteissa merkillisellä tavalla. Vaimoni näytti unohtavan kovat synnytyskipunsa silmänräpäyksessä saadessaan lapsemme syliinsä. Itse olin ponnistusvaiheessa täysillä mukana. Huomasin kannustavani vaimoani ponnistamaan, vaikka ponnistusvaihe oli jo mennyt ja uutta piti odottaa. Ja vaikka tosimies ei itke, huomasin muutaman onnenkyyneleen valuvan poskillani nähdessäni ensimmäistä kertaa lapsemme. Saadessani lapseni ensimmäistä kertaa syliini, yhdeksän kuukauden mittainen tunteiden vuoristorata konkretisoitui. Tässä ne nyt ovat. Kaksi pientä ihmettä. Vastuuta putosi harteille kertaheitolla melkoinen määrä.

"Ole hiljaa, ota ilokaasua, älä oksenna"

Kuuluko mies synnytyssaliin?

Itse olin vaimoni vierellä koko synnytyksen ajan. Ajattelin, että kun tähän on yhdessä ryhdytty, niin tämä yhdessä myös loppuun saatetaan. Ymmärrän toisaalta hyvin, miksi jotkut miehet sanovat, ettei synnytyssali ole miehen paikka. Parhaimmillaan mies voi tukea naistaan ja helpottaa siten hänen oloaan, mutta pahimmillaan vaikeuttaa synnytystä ja koko hoitohenkilökunnan työtä. Ilmeisesti onnistuin melko hyvin, koska en saanut hoitohenkilökunnalta häätöä, enkä vaimoltani mustaa silmää.

Synnytys oli iltapäivällä ohi. Lähdin sairaalasta yömyöhään kotiin pää kaikesta pyörällä. Uni ei tullut silmään kulunutta päivää ja valtavaa elämänmuutosta miettiessä.

Isyys tänä päivänä

Isyyttä ja isänä olemista on puhuttu julkisuudessa hyvin vähän. Toki onhan sellaisia juttuja, joissa isät kertoo kuinka upeaa on olla isä jne, mutta hyvin harvoin saa lukea esimerkiksi siitä, että mies voisi väsyä ollessaan yhtä aikaa isänä, puolisona ja taloudellisen toimeentulon turvaajana. Eikä maskuliinisen sisukas mieskuvamme edes soisi moisen tunnustamista. Lehtien palstoilla kylläkin puhutaan äidin väsymisestä ja äidin suhteesta lapseensa.

Liekö tässä syynä kulttuurimme, jossa lastenhoito on perinteisesti ollut naisten työtä. Miehen perinteisenä tehtävänä on ollut tuoda leipä pöytään ja viedä lapset ongelle, kun ikää alkaa olla riittävästi. Ja kertoa pojalleen seksuaalivalistusta hänen täytettyään 15-vuotta, että "muista sitten käyttää kortonkia". Väsymystä on varmasti ollut aiemminkin, mutta vasta viime vuosina tuolle sanalle on annettu merkitys.

Vaikka tämän päivän mies ottaa paljon enemmän osaa lastenkasvatukseen, on miehen rooli todellisuudessa melko toissijainen lapsiin liittyvissä kysymyksissä. Tämän koin jo ensimmäisellä neuvolakäynnillä lasten vielä kasvaessa vaimoni vatsassa.

Se tavallinen päivä

06:00 Herään lasten itkuun. Noin 100 ml:n täsmälääkitys äidinmaidonkorviketta tuo helpotuk-sen. Nostan lapset sittereihin (las-tenistuin) ja tuen tuttipullon pehmo-leluilla sopivaan kulmaan lasten suuhun nähden. Tuttipullojen itses-tään tyhjetessä, olen silmin nähden ylpeä keksinnöstäni.

06:30 Röyhtäytän lapset ja jatkamme unia.

07:30 Kännykkä herättää töihin

08:00 Syötämme vaimon kanssa lapset jonka jälkeen laitan aamupalan meille. Selaan pikaisesti päivän lehden, jonka jälkeen töihin.

12:00 Soitan kotiin ja kyselen kuulumiset. Valtakunnassa kaikki hyvin.

17:30 Vaimo lähtee sienimetsälle ja jään lasten kanssa kolmestaan. Alkaa armoton lässytys. Soittelen kitaraa ja laulelen omilla sanoilla kulttuuriaarteitamme. Frederik ja Katri Helena saavat kyytiä. Pääasia, että lapset nauraa.

18:00 Lasten ruoka-aika

19:30 Vaimo tulee kotiin ja alamme kylvettämään lapset.

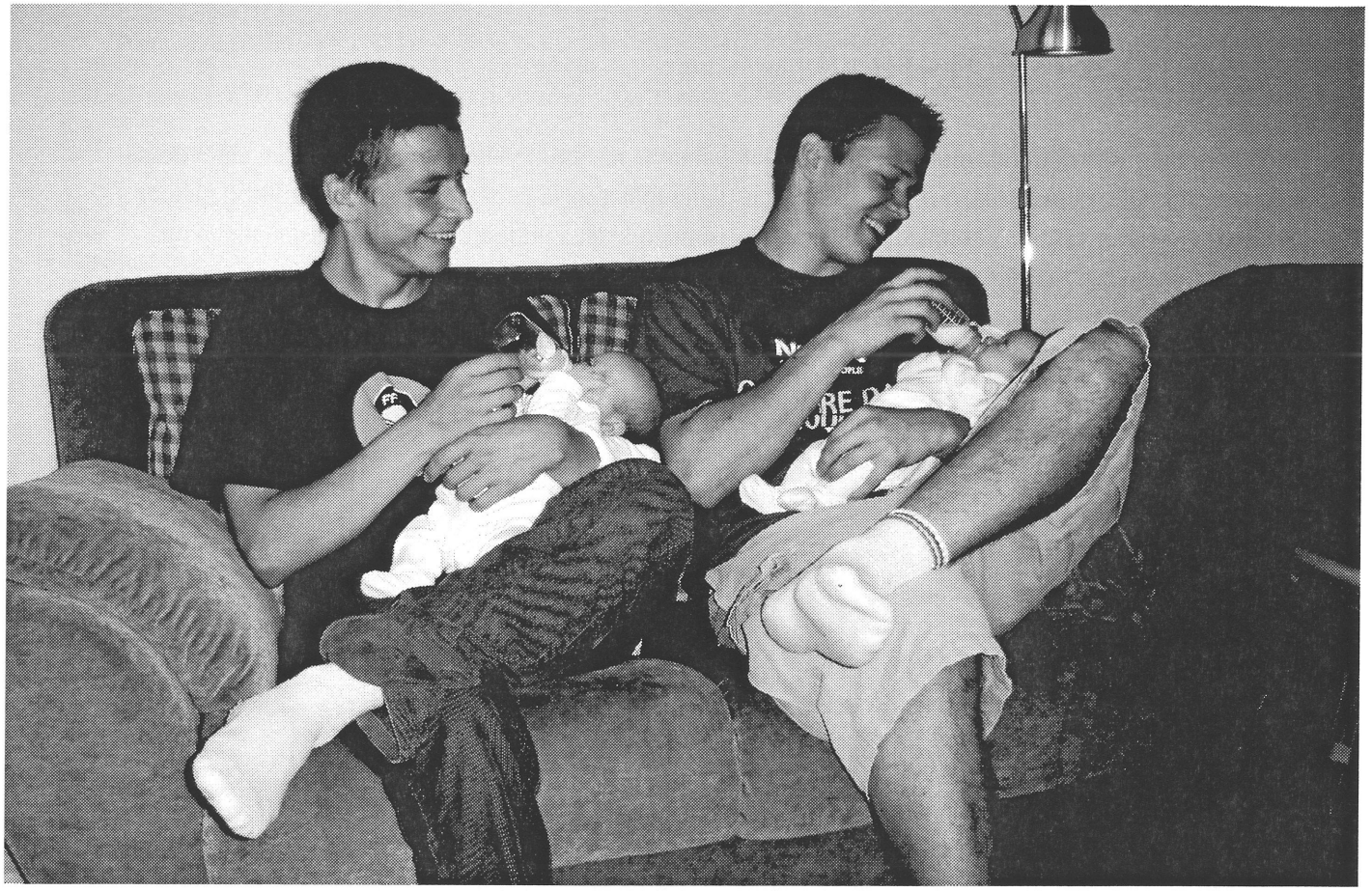
20:30 Lasten iltatankkaus on uskomatonta. Tytöt senkun syövät ja syövät. Hiljalleen alkaa näkyä väsymisen merkkejä ja nostamme tytöt omiin sänkyihinsä nukkumaan. Kitinä vaimenee vartin sisään ja lösähdämme vaimon kanssa sohvalle katsomaan tv:tä.

21:30 Siirryn tietokoneen ääreen ja aloitan kouluhommien teon. Pelaan aivojen lepuutuksen vuoksi pari kierrosta herttaa netissä. Mietin, miksihän nuo muut pelaajat valvovat yhtä myöhään kuin minä.

01:00 Uni alkaa viedä voiton. Suihkun kautta nukkumaan.

02:00 Vaimo herää lasten itkuun. Ruoka-aika. Minä jatkan unia. Muutaman tunnin päästä se on minun vuoro syöttää lapset.

"Pyri tekemään kaikki niin helpoksi kuin voit, sillä siltikään et siitä helpolla selviä." Siispä laitoin kaverit töihin.

(jatkoa sivulta 13)

Terveydenhoitajamme oli ilmeisen vaivaantunut läsnäolostani kysellessään vaimoni vointia ja tehdessään monenlaisia mittauksiaan. Koko raskausaikana yksikään lapsiimme liittynyt hoitoalan ammattilainen ei kysynyt minun jaksamista, miltä tuleva isyys tuntuu tai oliko jotain josta halusin lisätietoa. Tieto oli kaivettava itse esille. Kysymällä, kysymällä ja taas kysymällä.

Toisaalta ymmärrän tämän. Neuvolassa käynnit ja ultraäänitutkimukset ovat naista ja lapsia varten ja ne maksavat yhteiskunnallemme melkoisesti.Hoitohenkilökunta ymmärtää isän läsnäolon varmastikin äidille tarpeellisena, mutta heille ylimääräisenä tekijänä, jolle ei ole laskettu aikaa, joka taasen maksaa.

Isyys on avain maailmaan, jota naiset hallitsevat

Ehkä suurin yllätys on ollut se, kuinka suvereenisti naiset hallitsevat perheinstituutiota.

Olette varmaan kuulleet fraasin, "menestyneen miehen takana on vahva nainen". Lapsiperheissä tämä tarkoittaa sitä, että nainen mahdollistaa

Mies lastenvaateliikkeessä on lähes yhtä harvinainen näky, kuin nainen autokorjaamolla.

miehelle täysipainoisen työnteon hoitamalla kotitalouden. Vaikka menestys on omassa elämässäni tuntematon käsite, vaimo on meillä se, joka hoitaa arjen pyörittämisen. Päivärytmitykset, lasten vaate- ja tarvikehankinnat, jne. Luotan vaimoni harkintakykyyn näissä asioissa, tietysti joskus periaatteesta vastustaen. Toisaalta näen tällaisen järjestelyn hyvin luontevana, koska ollessani päivät töissä, minulla ei ole samanlaisia resursseja hoitaa näitä tärkeitä tehtäviä, eikä samanlaista pohjatonta innostusta juosta vaippa- ja lastenvaatetarjousten perässä. Onhan mies lastenvaateliikkeessä lähes yhtä harvinainen näky, kuin nainen autokorjaamossa.

On ollut mielenkiintoista huomata, miten eri tavoin ihmiset suhtautuvat lapsiin. Entinen työkaverini oli silmin nähden hämmentynyt siitä, että minä nuorempana "ehdin" häntä ensin. Toinen työkaveri taasen kertoi, ettei hän uskalla ryhtyä moiseen. Hän kertoi, ottaneensa mielummin 200000 euron asuntolainen, kuin perustaa perheen. Riskit olivat kuulema pienemmät.

Liekö jälkimmäinen seurausta raadollisesta yhteiskunnastamme. Taloudellisesti on järjetöntä tehdä lapsia. Mutta toisaalta, onko parempaa hetkeä, kun lapsesi kutsuu sinua ensi kerran äidiksi tai isäksi? Silloin on ympyrä sulkeutunut.

Teksti / Pekka Junes
Kuvat / Pekka Junes

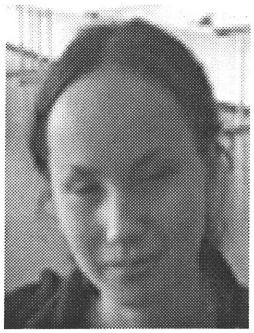
Pääsin kokeista

Tänä vuonna informaatiotutkimusta opiskelemaan haluavia testattiin yhden kirjan ja kokeen yhteydessä jaetun materiaalin perusteella. Yrittäjiä oli runsaasti aiempia vuosia enemmän ja tilaa vaadittiin kahden suuren luentosalin verran. Väkimäärän ja aineisto-osuuden lisäksi uutta oli pimeässä vastaaminen eli puolisen tuntia kestänyt sähkökatkos. Asiasana kuulusteli kesän koestajia.

1. Monettako kertaa yritit infoon?
2. Miten valmistauduit?
3. Mikä tuotti eniten vaikeuksia?
4. Kuinka suhtauduit sähkökatkokseen?
5. Nähdäänkö syksyllä?

TRIVIA
Hakijoita yhteensä 282, joista 54 hyväksyttiin.
Pisterajat yhteispisteillä 67/120 ja kokeella 45/60.

Sari Stockus, Heinola

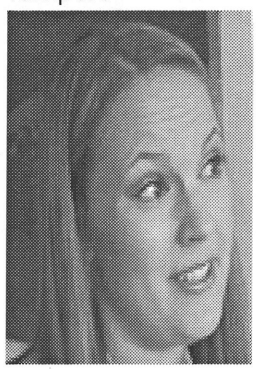
1. Ensimmäistä.
2. Luin kirjan neljä kertaa.
3. Hakujärjestelmät.
4. Ei haitannut.
5. Joo.

Johanna Meltti, Helsinki

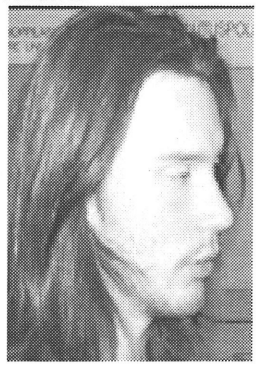
1. Ensimmäistä.
2. Tutustuin kirjaan junassa tänne.
3. Asiakirja-ala.
4. Eipä häirinnyt.
5. Ei nähdä.

Hanne Lahti, Tampere

1. Ensimmäistä.
2. Luin kirjan ja opiskelin viime vuonna.
3. Tallennus/rakenteet.
4. Rauhoittavaa.
5. Joo, vaihdan vain pääainetta.

Mauno Kontka, Rauma

1. Ensimmäistä.
2. Eilen silmäilin.
3. Aineisto, tiedonhakujärjestelmät ja rakenteet.
4. Sain päänsärkyä.
5. Ei, enkä yritä uudestaankaan.

Suvi Lahtinen, Helsinki

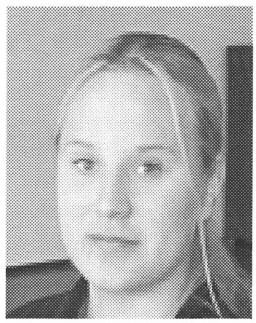
1. Ensimmäistä.
2. Pääsykoekirjaa ja muuta puolisen vuotta.
3. Tietohallinto ja hakuavaimet.
4. Ei haitannut.
5. Luultavasti.

Kati Lindgren, Lahti/Tampere

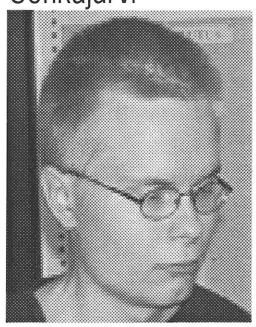
1. Ensimmäistä.
2. Eilen luin.
3. Viimeinen tehtävä.
4. Ei se mitään
5. Siinä ja siinä.

Päivikki Mäkinen, Nokia

1. Toista kertaa.
2. Valmistauduin hyvin.
3. Aineistotehtävä.
4. Ei häirinnyt
5. Vaikea sanoa.

Heikki Antikainen, Sonkajärvi

1. Ensimmäistä.
2. Kirjan luin pari kertaa.
3. Määritelmät.
4. Ei haitannut minua.
5. Ei kai, koetan ehkä uudestaan ensi vuonna.

Kiinnostus Informaatioalaan kasvussa?

Tampereen Yliopiston Informaatiotieteiden Tiedekunta koki melkoisen hakijakasvun tänä kevää-nä. Kasvua hakijamäärässä oli jopa 41% verrattuna viime vuoteen! Mistä moinen kasvu?

Tutkivatko hakijat viime vuoden sisäänpääsy-tilastoja ja huomasivat Informaatiotutkimuksen olevan helppo tie akateemiseen elämään, vai onko tämä seurausta tiedonhaun yleistymisestä ihmisten jokapäiväisessä elämässä?

Ehkä kokonaiskuvan saa katsomalla, mitä Turun ja Oulun Yliopistossa tapahtui tänä keväänä haun osalta. Samalla hieman esittelyä, mitä sitä muissa yliopistoissa puuhataan.

Oulun Yliopiston Informaatio-tutkimuksen laitos on ollut oma laitoksensa 31.7.2004 saakka. 1.8.2004 lähtien laitos siirtyi osaksi Suomen kielen, informaatiotutkimuksen ja logopedian laitosta. Laitos kuuluu humanistiseen tiedekuntaan. Informaatiotutkimusta (aiemmin kirjastotiedettä) on voinut opiskella Oulussa vuodesta 1988 lähtien.

Laitoksella tehty tutkimus on koskenut seuraavia alueita: ikääntyvien tiedonhankinta, kirjastojen arviointi, verkkopalvelujen käytettävyystutkimus ja elektronisten lehtien käyttö, luokitusteoria, erit. fasettianalyysi ja dokumentaaristen sisältöjen tutkimus ja tuntemus sekä kirjasto- ja dokumentaatioteoria kirjasto-, informaatio- ja dokumentaa-tiotutkimuksessa.

Informaatiotutkimuksen aine on toiminut Åbo Akademissa vuodesta 1980, jolloin Kirjastotieteen ja informatiikan laitos perustettiin.

Opetus antaa opiskelijoille edellytykset käsitellä tietoa eri näkökulmista. Aihealueisiin kuuluvat tiedon tallennus ja haku sekä tiedon käyttö, muokkaus ja merkitys organisaatioiden ja arkielämän konteksteissa sekä oppimisympäristöissä.

Tutkimus keskittyy tarkastelemaan informaation roolia erityyppisten organisaatioiden ja arkielämän tietoprosesseissa ja sitä miten kulttuuriset, kognitiiviset ja sosiaaliset tekijät vaikuttavat näihin prosesseihin.

Tilastollisesti Turun tilanne on kimurantimpi. Aineella ei ole suoraa opiskelijavalintaa, ja sen takia ei ole tarkkoja tietoja uusista opiskelijoista. Uudet opiskelijat hakevat tiedekuntaan, ja valitsevat pääaineensa vasta toisena opiskelijavuotenaan.

Tiedekunnan yleisessä pääsykokeessa oli tänä vuonna kaksi informaatiotutkimuksen alaan liittyvää kysymystä, joihin vastasi 25 henkilöä yhteensä 94:stä kokeeseen osallistuneesta. Tällä hetkellä ei ole tietoa siitä, kuinka moni heistä tulee opiskelemaan informaatiotutkimusta vuoden kuluttua. Tiedekuntaan hyväksyttiin tänä vuonna 86 uutta opiskelijaa.

Informaatiotutkimuksen aineesta valmistuu vuosittain noin 5 pääaineopiskelijaa, sekä 15-20 sivuaineopiskelijaa. Avoimen yliopiston kautta aineella on 3 ryhmää á 20-35 opiskelijaa, jotka lukevat 35 ov informaatiotutkimusta. Aineella on noin 15 ylimääräistä opiskelijaa ja opintojaan täydentävää opiskelijaa.

FAKTAA OULUSTA:

/ Vuonna 2004 pääsykokeisiin osallistui 42 hakijaa. Opiskeluoikeuden sai 15 opiskelijaa.

/ Vuonna 2003 pääsykokeissa oli 51 opiskelijaa. Opinto-oikeuden sai 15 opiskelijaa.

FAKTAA TURUSTA:

/ Turussa haetaan pääsykokeella tiedekuntaan ja pääaine valitaan toisena opiskeluvuonna

/ Vuonna 2004 Informaatio-tutkimuksen kysymyksiin vastasi 25 hakijaa 94:stä.

/ Pekka Junes

Lähteet: Oulun Yliopisto ja Turun Yliopisto

Aina eka kerta?

Asiasana kuulosteli fiiliksiä sinistä polkupyörää kuljettavalta Annukka Saramäeltä, ensimmäisen vuoden informaatiotutkimuksen ja viime vuonna ensimmäisen vuoden englantilaisen filologian opiskelijalta.

Mikäköhän on fillarin toimintasäde?

"Asun Amurissa ihan Metson takana ja sukkuloin sieltä niin kouluun, harrastuksiin kuin muihin vapaa-muotoisempiin rientoihinkin. Varmimmin minut tapaa yliopistolta, kirjastosta, elokuvista, Frenckellin lehdenlukusalista tai Yo-talolta"

Talvella voi pyörä olla kovilla sillä tanssimassa neitokainen käy Pirkkalassa saakka. "Olen myös mukana Maailmankauppa Tasajaon vapaaehtoistoiminnassa ja aloitinpa juuri tilapäisessä mielenhäiriössä Mannerheimin lastensuojeluliiton lastenhoitokurssinkin". Lisääntymässä ei Annukka kuitenkaan kertomansa mukaan ole.

Mutta ne ensimmäiset vuodet. "Viime vuosi tuntui lähinnä harjoittelulta "oikeata" opiskelua varten". Suoraan lukiosta jatkaneella ei motivaatio ollut korkealla.
"En lintsannut enkä viettänyt muutenkaan erityisen villiä elämää, mutta en ollut uusista kuvioista ja mahdollisuuksista niin innoissani, kuin yleensä olen. Pidän englannista ja sen opiskelusta edelleen, mutta koska en kyennyt näkemään itseäni päätoimisena kielen ammattilaisena, oli valittava jokin toinen pääväylä opinnoille."

"Ehdinkin tehdä vuoden aikana melko syväluotaavan kartoituksen tulevaisuudestani ja päädyin lopulta informaatiotutkimukseen. Pohdinpa talvella tosissani jopa puutarhatalouden opintoja Lepaalla Hämeenlinnan kyljessä, mutta sitten Tampere voitti ja päätin vielä yrittää jospa tämä akateeminen ura tästä vielä aukeaisi - opintoviikkojakin kun oli alla ihan mukavasti."

Vaikka ammatillinen pätevyys kiinnostaakin, ei pelkkä opinto-opas johtanut alalle:
"Äitini on kirjastotoimenjohtajana Pirkkalassa ja olin pienenä joskus tilapäishoidossakin kirjastossa, joten side siihen laitokseen juontaa juurensa jo kaukaa".

"uskallan liikkua jo yksinkin, sillä olen huomannut, että opettajat ovat varsin iloluontoisia ja tervehtiväisiä"

Päätöksen tehtyään Annukka päätti käydä pääsykokeissa vastaamassa oikein.
"En jännittänyt tulosta juurikaan, koska paikka yliopistossa oli jo alla, mutta taisinpa hieman hymyillä avatessani kirjeen. En hehkuttanut asiaa kenellekään erityisesti - olihan tämä sama käyty läpi jo kerran aiemminkin. Salaa olin kuitenkin aika tyytyväinen".

Ensimmäisen vuoden opiskeluakin voi opetella.
"Nyt on ollut paljon hauskempaa ja sujuvampaa kuin viime vuonna! Opinnot on ollut helpompi aloittaa kun tietää jo jonkin verran yliopiston tavoista ja käytännöistä. Lukujärjestystäkin aloin hahmotella hyvissä ajoin ja alustava opinto-suunnitelma tälle lukuvuodelle on olemassa. Sivuaineopintoja tulee ainakin tiedotusopista, Suomen kirjallisuudesta ja englannista, uskaltauduinpa italiaakin kokeilemaan."

Ammattilaiseksi tuleminen vaatii kuitenkin vuosien harjoittelun.
"Pieniä kömmähdyksiä on toki sattunut, mutta ei yhtä pahoja kuin viime syksynä, jolloin suvereenisti unohtelin luentoja enkä löytänyt luokkiin. Päiväohjelmani on ainakin syyslukukauden osalta melko täysi, mutta se on tarkoituksellista, sillä viime vuoden myötä kävi ilmi, että työskentelytyylini on senkaltainen, että mitä enemmän hommaa, sitä varmemmin kaikki tulee myös tehdyksi."

Välillä kannattaa vähän kehua lehteä ja julkaisijaa. Muuten vielä painavat kaiken!
"Kirjastonhoitajan valat on vannottu ja hauskoihin tyyppeihin tutustuttu. Meidät uudet on otettu hyvin vastaan, siitä kiitos vanhemmille opiskelijoille. Vaikka Lexicakin oli hyvä ja aktiivinen ainejärjestö, niin sen rinnalla UDK tuntuu ihanan keskikokoiselta! Asiasanaakin ehdin muuten lueskella pyörähtäessäni Attilan lehtienlukusalissa tutustumiskäynnin yhteydessä. Vaikutti varsin laadukkaalta julkaisulta".

Näyttää siltä että ensi vuonna Annukasta saattaa tulla toisen vuoden opiskelija.
"Haastetta ainakin on luvassa ja laitoksella uskallan jo liikkua yksinkin, sillä olen huomannut, että opettajat ovat varsin iloluontoisia ja tervehtiväisiä"
.
Tulevaisuus ja mahdolliset suuntautumisvaihtohdot ovat kuitenkin vielä avoinna. "Paatuneena humanistinina kuitenkin päädyn ehkä kirjastoon jo ihan niiden lukemattomien kirjarivien takia".

Asiasana kiittää Annukkaa ja toivottaa niin hänelle kuin muillekin ekavuotisille menestystä opintoihin.

TEKSTI / MIKKO NIEMI

Muutosten tuulia

Taannoin katselin uutisista juttua hyvinvointiyhteiskunnasta. Juttu perustui tutkimukseen, jossa selvitettiin ihmisten prioriteetteja hyvinvointiyhteiskunnan eri osa-alueista.

Jutun kantavana ajatuksena oli se, että ihmiset ovat valmiita priorisoimaan tarpeitaan hyvinvointiyhteiskunnan eteen. Tärkeimpänä arvoasteikossa oli nykyisen sosiaaliturvan säilyttäminen. Tässä ei sisänsä ole mitään uutta, mutta mielenkiintoiseksi jutun teki viimeiset kolme sekuntia. Ihmisten sanottiin olevan valmiita tinkimään arvoasteikolla alemmista tarpeistaan sosiaaliturvan eteen ja samaan aikaan näytettiin kuvaa kunnallisesta kirjastosta.

Mitä tämä sitten tarkoittaa? Itselle tuli heti mielleyhtymä: kirjasto on hyvinvointiyhteiskunnassa arvoasteikolla alimpana ja sieltä tulee säästää ensimmäisenä jos tulee tiukat ajat.

Toisaalta onko tässäkään mitään uutta? Kirjastohan on ollut kohta 15 vuotta yksi yleisimmistä säästökohteista.

Jutussa ei kerrottu suoraan, että kirjasto on ns. "aliarvostetuin", joten epäselväksi jäi se, oliko kirjaston yhdistäminen jutun lopun yhteyteen jutun tekijän mielipide asiasta, vai varsinainen tutkimustulos. Tämä antaa kuitenkin aihetta miettiä, onko kirjastoinstituution jatkuvilla rahavaatimuksilla kovinkaan suurta painoarvoa päättäjien silmissä?

Ylijohtaja Matti Heikkilä Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksesta Stakesista kertoi Nelosen uutisissa 23.8.2004 samaisesta aiheesta seuraavaa: "Jatkossa kuntien toiminta rajautuu ydintehtäviin, tukitoiminnot ulkoistuvat ja leikkautuvat. Yhteiskunnan vastuulle lain nojalla kuuluneet hienoudet karisevat pois."

Heikkilän mielestä pohjoismainen laaja hyvinvointimalli pitäisikin nyt arvioida Suomessa uudelleen. Hän kuitenkin korostaa, ettei tämä välttämättä tarkoita yhteiskunnan vastuun supistamista. Heikkilän mukaan tehtävät pitää asettaa tärkeysjärjestykseen ja suhteuttaa käytössä oleviin voimavaroihin.

Hallituksen ensi vuoden tulo- ja menoarvio lupaili kirjastoille hieman enemmän rahaa. Nyt syksynä tehtyä tulo- ja menoarvailua on sanottu viimeiseksi hyvinvointisuunnitelmaksi tässä maassa. Tulevina vuosina sosiaalimenot syövät vuosi vuodelta suuremman osuuden budjetista ja tämä tarkoitaa pienempiä osuuksia muille.

Skeptikompi voisi sanoa nykyisen kirjastojärjestelmän olevan alasajossa ja jonkin tyyppisen maksullisuuden tekevän tuloaan kaikkiin kirjastoihin. Oli kyseessä sitten suurempi myöhästymismaksu, keräyskolehti, kertamaksu lainasta tai vuosimaksu, niin kirjastojen on etsittävä jonkinlaisia vaihtoehtoisia rahalähteitä vähenevien valtionosuuksien sijaan.

Täytyy myöntää, että hieman ihmettelen sitä, että esimerkiksi verkkojulkaisemista hyödynnetään näinkin vähän. Ymmärrän kyllä, että tekijänoikeudelliset kysymykset hankaloittavat digitaalisen julkaisun yleisyyttä. Mutta esimerkiksi yliopistoissa maksettava lukukausimaksu, jota myös perus-opiskelijan jäsenmaksuksi kutsutaan, voisi toimia eräänlaisena korvauksena opiskelijoiden verkkokurssikirjojen käytöstä. Olkoon sitten kerhon jäsenmaksu vaikka 20% suurempi. Kirjoja pääsisi lukemaan vaihtuvilla tunnuksilla kurssi-ilmoittautumisten perusteella ja pois olisivat murheet kirjalainan myöhästymisestä ja pitkistä varausjonoista tentti- ja kurssikirjoihin. Tämän verkkokirjaston voisi tietysti toteuttaa luontevimmin yliopiston kirjastot ja päällekkäisyyksiä välttäen tämän voisi toteuttaa maanlaajuisesti kaikissa yliopistoissa luomalla yhteinen tietokanta.

Ehdotukseni on tietysti täynnä vastaamattomia kysymyksiä, mutta haluankin tuoda esiin vaihtoehtoisia tapoja tehdä asioita. Olemassaolevassa järjestelmässä on nimittäin melkoisesti kehitettävää.

Tampereen Informaatiotutkimuksen laitos on esittänyt mielenkiintoisen tavan tehdä rahaa vajeeseen. Laitosta ollaan siirtämässä yhteiskuntatieteellisesta koulutusalasta osaksi luonnontieteellistä koulutusalaa. Vain siksi, että YKT:n kerroin on 1,25 ja LT:n kerroin 1,75. Eli LT:seen sijoittamalla saat rahasi paremmin takaisin. Laitoksen johtaja Eero Sormunen kertoi tässä lehdessä perusteluita muutolle.

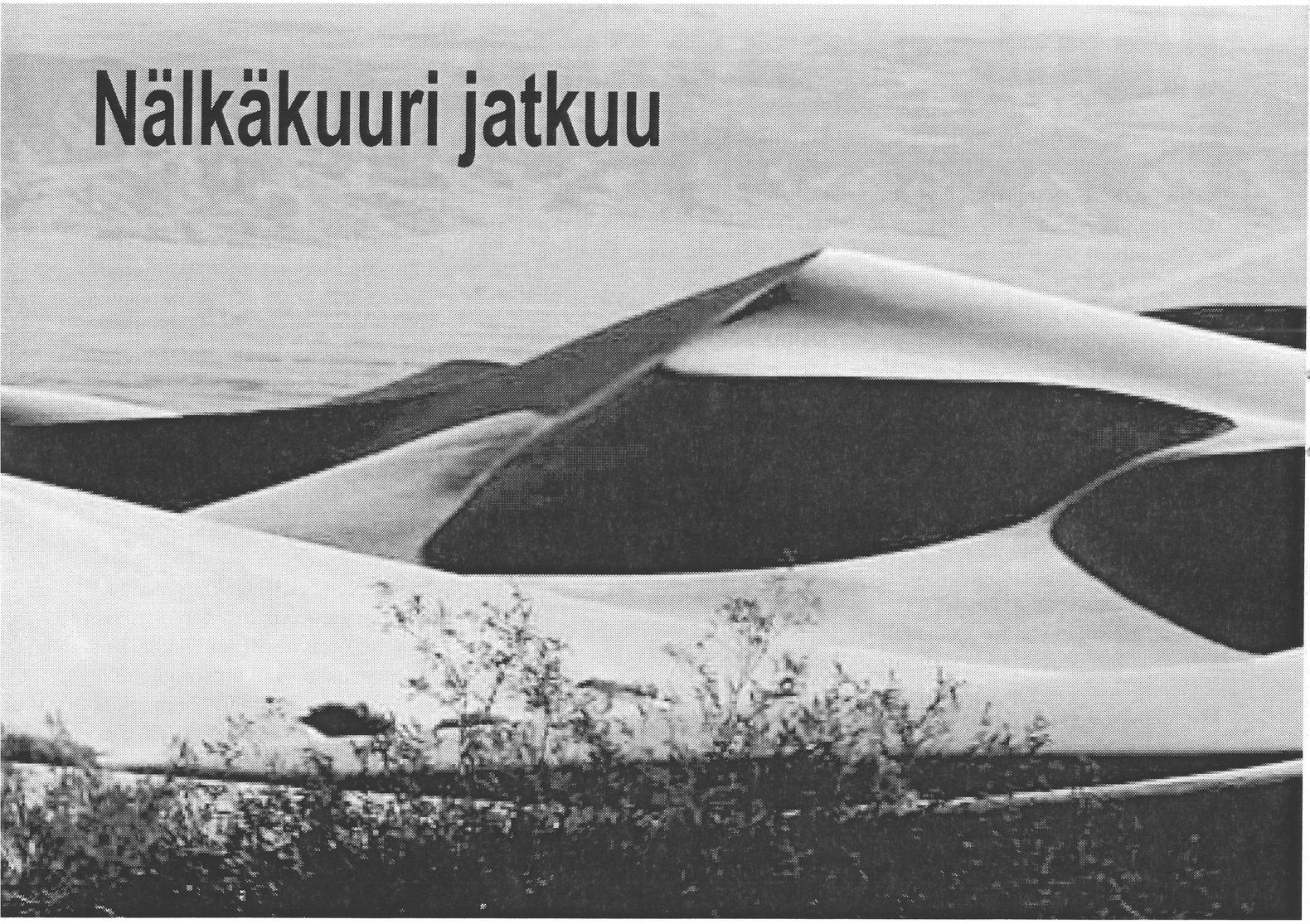
Liekö syynä puhdas yllätys, ennakoinnin puute vai laskuopin vajavaisuus heikentyneelle taloudelle, niin jokatapauksessa muutto on herättänyt melkoisen keskusteluvyöryn laitoksen sisällä. Helsingin Yliopistossa opiskeleva tuttavani kuvasi muuttoa seuraavasti: "Tuo on niin vastatuuleen kusemista. Jälleen karisee pohja rehtorien puheista, joissa kritisoidaan kvartaalitalouden ja markkinavoimien perässä juoksemista."

Mitkä olisivat tuon muuton hyödyt? Hetkellinen helpotus talouteen? Uusi, hieno ja ympäripyöreä Filosofian Maisterin titteli? Selvennys laitoksen toimenkuvaan? Kuka tietää. Suurena miinuksena näen sen, että laitoksella ei ole selvitetty vakavasti muita vaihtoehtoja. Omaan korvaan kalskahtaa aina pahalta, jos jostain ehdotuksesta puhutaan ainoana oikeana vaihtoehtona. Aina on olemassa vaihtoehtoja. On vain kyse siitä, millä perusteilla muutoksia halutaan toteuttaa.

Joskus vaaditaan nopeaa pelisilmää, joskus tarkkaa analyysia. Toivon vain, että mahdolliset päätökset tehdään harkitusti, eri vaihtoehdot punniten ja täysissä sielun ja ruumin voimissa. Jos karkeasti ottaen 30 % eduskunnan säätämistä laiesta on vajavaisia ja virheellisiä, voisi saman kaavan pitävän kutinsa myös yliopistomaailman päätöksenteossa.

Teksti / Pekka Junes

Nälkäkuuri jatkuu

Kempeleen kunnankirjaston Osastonjohtaja Ulla Hirvonen kertoi Asiasanalle mietteitään Valtionvarain-ministeriön vast' ikään julkistamasta vuoden 2005 talousarviosta. Siinä luvataan kirjastoille positiivisia uutisia valtionosuuksien suhteen.

Suomen Kirjastoseuran Hallituksen jäsen Ulla Hirvonen, miltä uusi budjettiesitys näyttää teistä nyt kun kirjastoille olisi tulossa hieman lisää rahaa?

Nälkäkuuri taitaa jatkua edelleenkin.

Kirjastoissa otetaan kaikki ylimääräinen raha iloisena vastaan. Tällä hetkellä ainoa mahdollisuus saada vähän extraa on osallistua johonkin projektiin, mutta sekin rahoitus rajoittuu usein itse projektin toteuttamiseen (palkkoihin etc.), mutta ei esim. siihen liittyvän kirjallisuuden hankintaan.

Olemme edelleenkin jonkinlaisessa tienhaarassa hankinnan ja kokoelmapolitiikan sekä koko kirjaston käytön suhteen. Palvelut monipuolistuvat ja kasvavat, meidän täytyisi olla sekä uusiutuva että moderni, mutta myös perinteisiä aineistomuotoja ja palveluja tarjoava laitos. Tietotekniikan tukemisen ohella kirjastojen pitäisi saada tuntuvasti tukea myös perinteisen aineiston hankintaan.

Millaisessa taloudellisessa raameissa kirjastossanne eletään?

Meillä Kempeleessä on tällä hetkellä jäädytetty kaikki aineistovarat loppuvuoteen asti. Toisinsanoen kunta loppujen lopuksi päättää kirjaston rahan käytöstä. Ja kun valtio antaa tukensa, rahan pitäisi ehdottomasti olla korvamerkittyä, jotta se tulisi nimenomaan kirjaston käyttöön.

Tässä talousarviossa kirjastoilta vähennettiin veikkausvarojen osuutta, mutta lisättiin valtionosuutta. Kierrätetäänkö tässä samoja rahoja, vai onko pyrkimyksenä sisällyttää kirjastojen tuet yhä enemmän osaksi valtionosuuksia?

Työkentällä ollaan palkka-asioissa aika pessimistisiä.

Kirjastojen valtionosuuden palauttaminen budjettirahoituksen piiriin on onneksi toteutumassa.

Lama-aikana suurista veikkausvoittorahoista osa osoitettiin kirjastoille ja näin saatiin valtion budjetista säästymään sievoinen summa. Tänä päivänä kuitenkin myös taide, tiede ja urheilu tarvitsevat entistä enemmän rahoitusta eikä veikkausvoittorahat enää riitä kaikille.

Enää ei siis kirjaston rahoitus ole riippuvainen kansalaistemme pelihimoista?

Sama rahahan se kiertää, vain eri porteista. Lakisääteinen valtionavustus budjetista on "oikeampi" tapa tukea kirjastojen toimintaa. Perusp alvelujen tukeminen täytyy kuulua lakisäätei-seen valtionavun piiriin.

Rohkaiseeko taloudellisesti positiivinen budjettiesitys vaatimaan palkankorotuksia syksyn tuponeuvotteluissa?

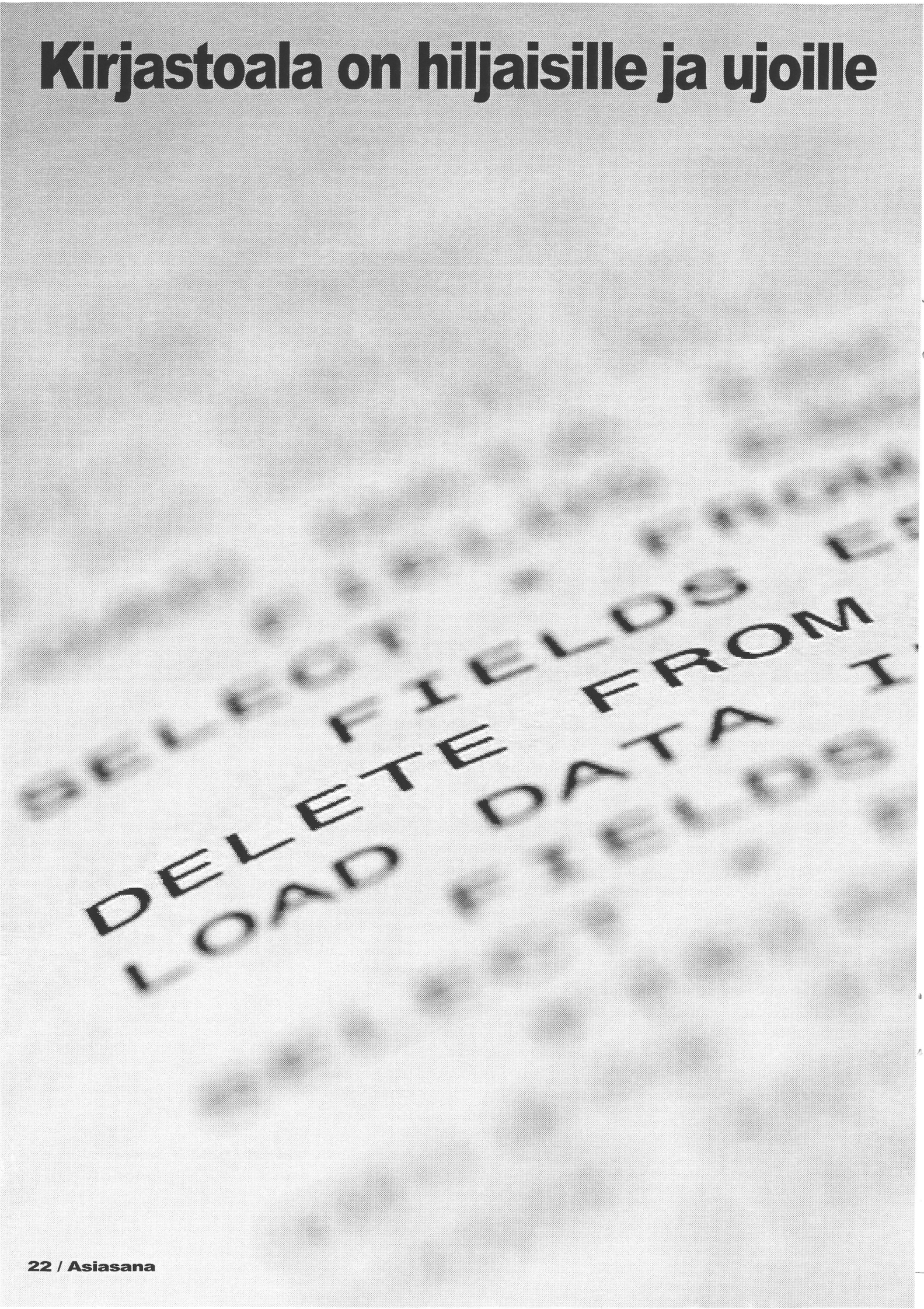
Työkentällä ollaan palkka-asioissa aika pessimistisiä. Parannusta palkkakysymykseen on odoteltu jo parikymmentä vuotta. On vain uskottava ajatukseen "hiljaa hyvää tulee" silläkin pelolla, että uudet kirjastonhoitajat suuntautuvat töihin muualle kuin kuntasektorille.

Palkkaratkaisut alkavat toteutua paikallisesti, kunnissa jaettavina järjestelyvaraerinä. Eli kaikille jaettavan yleiskorotuksen osuus pienenee ja harkinnanvaraisesti jaettavan erän osuus kasvaa. Ja kuntahan voi jättää sen harkinnanvaraisuuden käyttämättä, varsinkin jos kuntien talous on huono.

Mutta... opitimisti täytyy aina olla!

Teksti / Pekka Junes
Kuva / pdphoto.org

Kirjastoala on hiljaisille ja ujoille

TEKSTI / PEKKA JUNES

Eläkepommi, ammattilaisten katoaminen parempien palkkojen perässä, kunnat poistavat sen vähänkin rahoituksen kirjastoille. Siinäpä uhkakuvia kirjastoille. Asiasana kysyi Helsingin Kirjastotoimen apulaisjohtaja Anna-Maria Soininvaaralta mietteitä näistä alaamme puhuttavista asioista. Soininvaara aloitti Helsingin Kirjastotoimen apulaisjohtajana 1.8.2004. Hänen vastuualueeseensa kuuluu myös pääkirjasto, jonka johtaja hän on.

Anna-Maria Soininvaara, millaisina näette kirjastoalan tulevaisuuden-näkymät?

"Kirjastoilla on huikeasti haasteita tulevaisuu-dessa. Tiedonhaussa ja asiakkaiden opastamisella siihen on valtaisasti tekemistä tässä infoähkyn maailmassa. Olennaisen tiedon löytäminen massasta on yhä tärkeämpää. Tiedonhaku varmaan keskittyy vielä nykyistäkin enemmän verkkotietoon ja erilaisiin verkkopalveluihin. Asiakkaiden opastaminen ja opettaminenkin lisääntyy varmasti."

"Ihmiset ovat jopa liikuttavasti huolissaan työpaikois-tamme"

"Työnäkymien pitäisi siten olla hyvät , varsinkin kun suuret ikäluokat siirtyvät kohta eläkkeelle, mutta kaikkihan on yleisten kirjastojen osalta kiinni kuntien taloudesta..."

Julkisuudessa on puhuttu pelästen lähivuosina eteen tulevasta ns. "eläkepommista". Näettekö suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtymisen ongelmana kirjastoille?
Ainakin Helsingissä käyttö ja lainaus lisääntyvät, mutta henkilökunnan määrä on vähentynyt viime vuosina kaupungin kehnon talouden takia. Toisin sanoen pienemmällä porukalla joudutaan tekemään enemmän tulosta (onneksi lainausrutiineja on saatu automatisoiduksi). Jos lisää ammattitaitoista väkeä ei saada palkata eläkkeelle siirtyvien tilalle, ollaan kyllä kohta vaikeuksissa.

Vaikka kirjastoalalla on palkat olleet esimerkillisen tasaisia miesten ja naisten välillä, jo koulutustasollisesti kirjastoalan palkat ovat huomattavasti heikommat verrattuna muihin korkeakoulututkinnon vaativiin aloihin. Mitä teistä tulisi tehdä tämän alamme kuuman perunan ratkaisemiseksi?

"Tähän minulla ei ole viisasten kiveä, ei kai kellään, muuten sitä olisi jo käytetty. Mutta kait jotenkin pitäisi saada alan arvostus nousuun.

Ihmiset mieltävät paljolti kirjastotyön lainausrutiinien hoitamiseksi ja ovat jopa liikuttavasti huolissaan työpaikoistamme automaattien tullessa. Ei nähdä tiedonhakua ja kokoelmatyötä ja kaikkea sitä laajaa tehtäväkenttäämme kaootisen tiedon järjestämisessä.

Ei voi arvostaa sellaista mistä ei mitään tiedä. Työnkuvamme kirkastaminen yleisölle olisi tosi tärkeää!"

On puhuttu, että kirjasto- ja informaatioalan koulutus ei vastaa alan tarpeisiin työkentällä. Oletteko nähneet viitteitä tästä?

"En ole seurannut nykyisten opintojen rakennetta sillä tarkkuudella, että voisin suoraan vastata. Ihan pätevän tuntuista porukkaa tuntuvat vastavalmistuneet olevan!

Millaiset tiedot ja taidot ovat tärkeitä tämän päivän ja huomisen kirjastotyöntekijälle?

"Yleisten kirjastojen tarpeisiin tarvitaan ennen muuta sosiaalisesti taitavia ihmisiä: pitää hallita substanssi ja osasta esittää se yleisölle. Työssä korostuu tiedonhaun opettaminen ja asiakkaan kanssa yhdessä tehtävä haku: suu pitää saada auki ja asia pitää pystyä esittämään ilman ammattifraaseja. Myös ryhmiä (koululaiset, eläkeläiset jne.) on pystyttävä vetämään, esiintymiskammoa ei saisi olla.

"Ei voi arvostaa sellaista mistä ei mitään tiedä"

Ennen muinoin ammatinvalinnan ohjaajat suosittelivat kirjastoalaa hiljaisille ja ujoille: toivottavasti ei enää. Yleisissä kirjastoissa on siis hallittava asiasisällöt (kokoelmat, tietokannat jne.), tiedonhaun menetelmät ja kommunikaatiotaidot. Kielitaito on ainakin kaupungeissa välttämätön."

Millainen kirjasto on teille työpaikkana?

"Yleinen kirjasto on yliveto! Missään ei kohtaa niin monipuolista asiakaskuntaa. Meillähän käy paljon myös muiden kirjastojen (korkeakoulu- ym) käyttäjiä, mutta myös heitä joille oma lähikirjasto on ainoa kosketus kirjastoihin tai kulttuuripalveluihin).

On haastavaa, mutta myös ääretömän mielenkiintoista kohdata kaikki nämä asiakkaat ja heidän moninaiset kysymyksensä. Myös aineistot ovat yleisissä kirjastoissa todella monipuolisia."

Teksti / Pekka Junes

Bleak matkalla maineeseen

Nykyajan idolsien ja popstarojen aikakaudella niin musiikista kuin artisteista on tehty kulutustuotteita: yhtye syntyy ja kehittyy nopeasti, mutta putoaminen julkisuuden valokeilasta on lähes yhtä nopeaa, ellei jopa nopeampaakin. Dire Straitsin keulakuva, kitaristi-laulaja Mark Knopfler ilmaisee asian Helsingin Sanomien (17.7.04) haastattelussa hieman voimakkaammin: ”pennut tulevat rock-bisnekseen, kestävät pari vuotta, ja häviävät sitten jonnekin”.

Rovaniemeläislähtöisen Bleak - yhtyeen kitaristin, Madun ja laulaja, Calebin mukaan nykyajan musiikkimaailman trendi näyttää pohjautuvan visuaalisuuteen, rahaan ja valtaan, eli ei siis itse musiikkiin. -”Nykyään halutaan tehdä nopeilla kertakäyttötuotteilla nopeasti rahaa ja kestävä musiikki jää sivualalle”, Madu harmittelee.

Poikien huoleen on helppo yhtyä. Populistisessa musiikkimaailmassa kierrätettävyys ja kestävä kehitys ovat outoja käsitteitä. Palautetta ja tietynlaista yleistä katkeruutta tällaisia popstars menestyjiä kohtaan on herättänyt mm. se, että he eivät edes osallistu esittämiensä laulujen tekemiseen.

Menestyminen on monen tekijän summa

Bleak - yhtyeen kehitys poikkeaa nykyajan kehityksestä aika lailla. Sitä voidaan kuvata perinteiseksi kehitykseksi, kehityskaareksi, jonka ovat läpikäyneet suomalaisista bändeistä mm. Zen Cafe ja Egotrippi. Vaikka musiikillisesti bändin jälki on ammattimaista, siitä huolimatta ura on vielä alkuvaiheessa. Menestyminen on kokonaisuus, jossa hyvällä tuurilla ja onnella onkin suuri merkitys menestystä ajatellessa.

- Suhteiden merkityskin on suuri. Pelkästään hyvä musiikki ei riitä, vaan pitää osata avata portteja musiikkibisneksen sisälle. Ei kukaan tule ketään kellarista hakemaan, Madu ja Caleb tietävät kokemuksesta sanoa.

Heidän puheesta on helppo lukea vuosien varsilla saatu kokemus. Bleakin nimissä yhtye on kerran ehtinyt lopettaa ja taas aloittaa alusta.

Jäsenistö kuin itse musiikkikin ovat hioutuneet ajan varrella. Madun mukaan edellinen Bleak (1998-2000) käsitti musiikissaan funkia, poppia, rockia, grungea ja jopa metalliakin. Niin sanotussa uudessa Bleakissa biisimateriaalit ovat Madun mukaan huomattavasti yhdenmukaisempia ja viimeistellympiä.
Bändillä tulikin vast'ikään ulos uusi single. Crossword - nimeä kantava single on ensimmäistä kertaa tuotettu ammattimaisin voimin.

Selkeät tavoitteet tulevaisuuden suhteen

Yhtyeellä ei ole vielä varaa henkselien paukutteluun. Madun mukaan todelliselle huipulle pääseminen vaatiikin vielä runsaasti työtä ja siitä huolimatta ei voi olla varma, että on huipulla. Suomalaisista tämän hetken suuruuksista Zen Cafe joutui tekemään pitkän päivätyön ennen kuin menestymistä sittemmin tuli.

Yhtyeen lähitulevaisuuden tavoitteisiin kuuluu jatkaa bändin ja uusien biisien kehittämistä sekä tehdä mahdollisimman paljon keikkoja; livenä esiintyminen on Calebin mukaan yksi bändissä olemisen hienoimmista asioista.

Hän on kuitenkin varovainen sanoissaan puhuttaessa tulevaisuuden tavoitteista.

-Ilman tavoitteita kai on sama jos soittelee treenikämpällä. Pitää olla selkeät ja korkeat tavoitteet jos on tosissaan musiikin suhteen, Madu toteaa lyhyesti Bleakin tulevaisuuden tavoitteista.
Bändin sivut osoitteessa:
www.bleakmusic.com

TEKSTI / SAKARI JUNES
KUVA / BLEAK

Oletko Sinäkin Infolainen?

Kohtaaminen tamperelaisessa ravitsemusliikkeessä keväisenä viikonloppuiltana; liekö tuo jo yöksi vaihtunut. Vellovan ihmismassan joukossa yksinäistä iltaa viettävä opiskelija näkee hälinän keskellä ilmestyksen, kuin Jeesuksen toisen tulemisen; toisen infolaisen. Loppuilta on pelastettu, jutunjuurta riittää ja kahdestaan myös istumapaikan valtaus lutviutuu sutjakkaammin. Yhteistyössä on voimaa!

Kohtaaminen eteläsuomalaisessa informaatioalan yrityksessä lokakuisena maanantaiaamuna, jolloin syysviileätkin purevat jo inhottavasti. Töitään aloitteleva vastavalmistunut maisteri katselee hieman epävarmana ympärilleen, kunnes tapaa silmillään jotakin tuttua; toisen infolaisen. Tuleva esimies? Tuleva tutor työelämään? Kyllä. Loppupäivä ja seuraavat kuukaudet ovat pelastetut, jutunjuurta riittää myös työpäivän ulkopuolella ja yhdessä myös työehtojen ja etujen puolustaminen sujuu jouhevammin. Yhteistyössä on voimaa!

Nykypäivän työelämässä verkostoitumisen ja suhteiden merkitystä on korostettu kirjanoppineiden toimesta jo kyllästymiseen asti, mutta totuus lienee kuitenkin se, että ainakin jossain määrin tällainen piirileikki on tullut jäädäkseen. Joka vuosi informaatiotutkimuksen pääaineopinnot aloittaa viitisenkymmentä tulevaa työelämän toimijaa, ja jo kolmen-neljän vuoden verkostokertymäksi näistä aloittajista koostuu useampi sata persoonaa. Toki erinäistä poistumaa tapahtuu suuntaan jos toiseenkin, mutta perusmassa paisuu silti kuin pullataikina, saaden vahvistuksia myös sivuaineilijoidenkin puolelta.

Tökkimällä paperille satakunta pistettä ja vetämällä viivoja summittaisesti näiden välille, saa pian käsitystä verkoston laajuudesta. Lisää pisteitä kertyy lähes huomaamatta laajennettaessa esimerkiksi harrastuskaveri/baarituttava-akselille, joten työelämän teoreetikkojen ennustukset laajojen suhdeverkostojen muuttumisesta kenties tärkeimmäksi työntekijän resurssiksi kantanevat ainakin jossain määrin hedelmää.

Kysymys ei ole enää pelkästään kirjastontätien/setien keskinäisestä puuhastelusta, vaan laajemmasta integroitumisesta niin kaupan, kulttuurin kuin teknisenkin osaamisen alueille. Parempi tietää vähän kaikesta kuin kaikki vähästä; joko itse tai välillisesti, verkostojensa kautta. Missä muualla tätä pääomaa voisikaan kasvattaa paremmin kuin monitieteisessä sulatusuunissa, esimerkiksi täällä Tampereella? Pidä kaverista kiinni, hän voi olla vielä joskus vaikka Nokian pääjohtaja!

Meidän infolaisten ei tarvinne pelätä henkemme puolesta akateemista työttömyyttä, sikäli kuin asiantuntijoiden sanoihin on luottamista ja suuret ikäluokat siirtyvät eläkkeelle. Maailmanmenosta ei kuitenkaan koskaan tiedä mitään täysin varmaksi, joten koventuvassa työelämässä kannattaa hylätä romanttiset ajatelmat yhtenäisestä urasta valmistumisesta eläkkeeseen saakka samassa työpaikassa, ehkäpä jo oman työmotivaationsakin tähden.

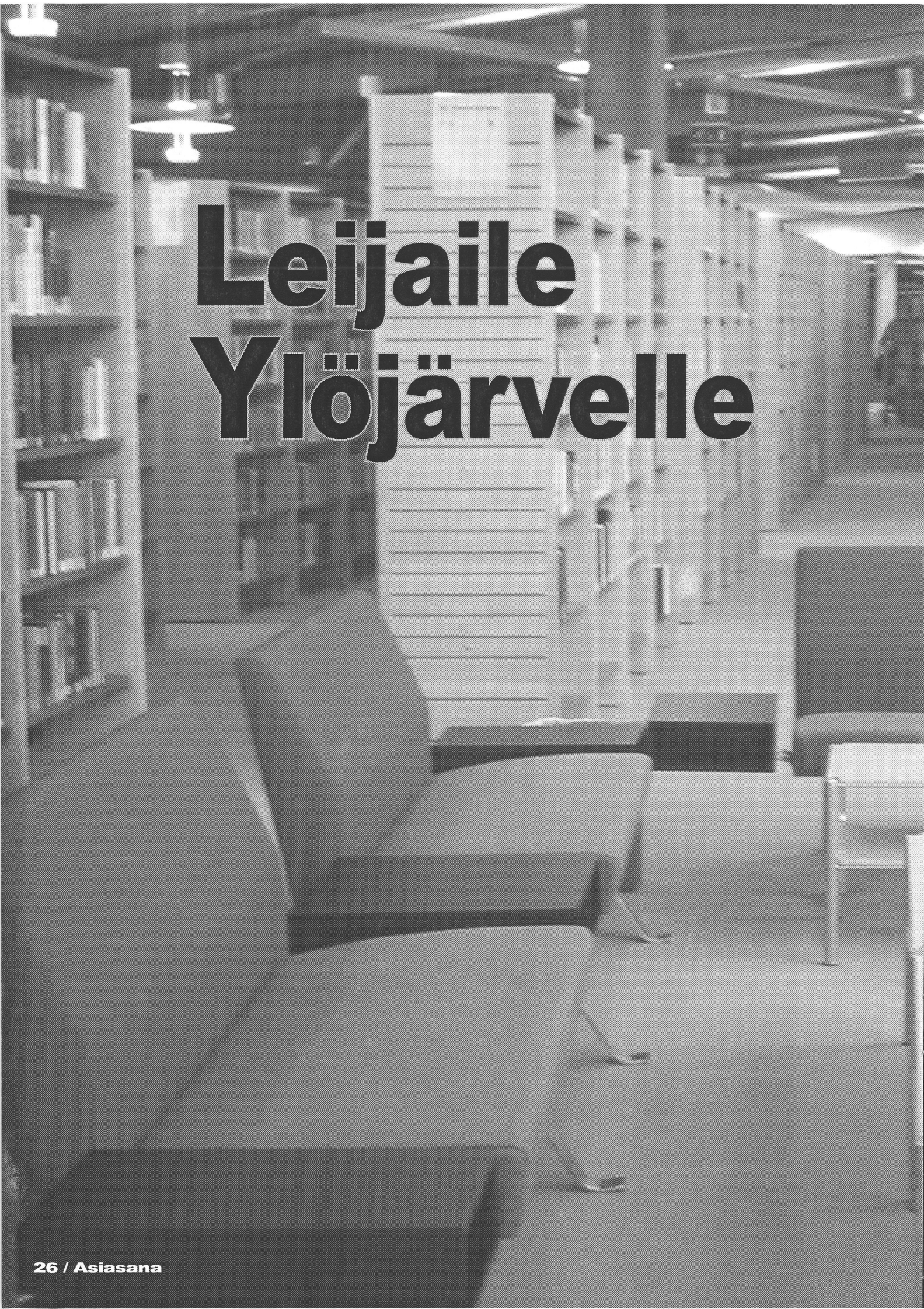
Maailman melskeissä, elämän potkiessa naamaan on syytä muistaa tuolla jossakin taapertavan paljon samaa leipää syöneitä, samat informaatiotutkimuksen perusteiden luennot läpikahlanneita hengenheimolaisia, Meitä infolaisia.

Infolaisuus ei ole vain samojen tenttikirjojen lukemista, se on paljon enemmän, se on elämäntapa.

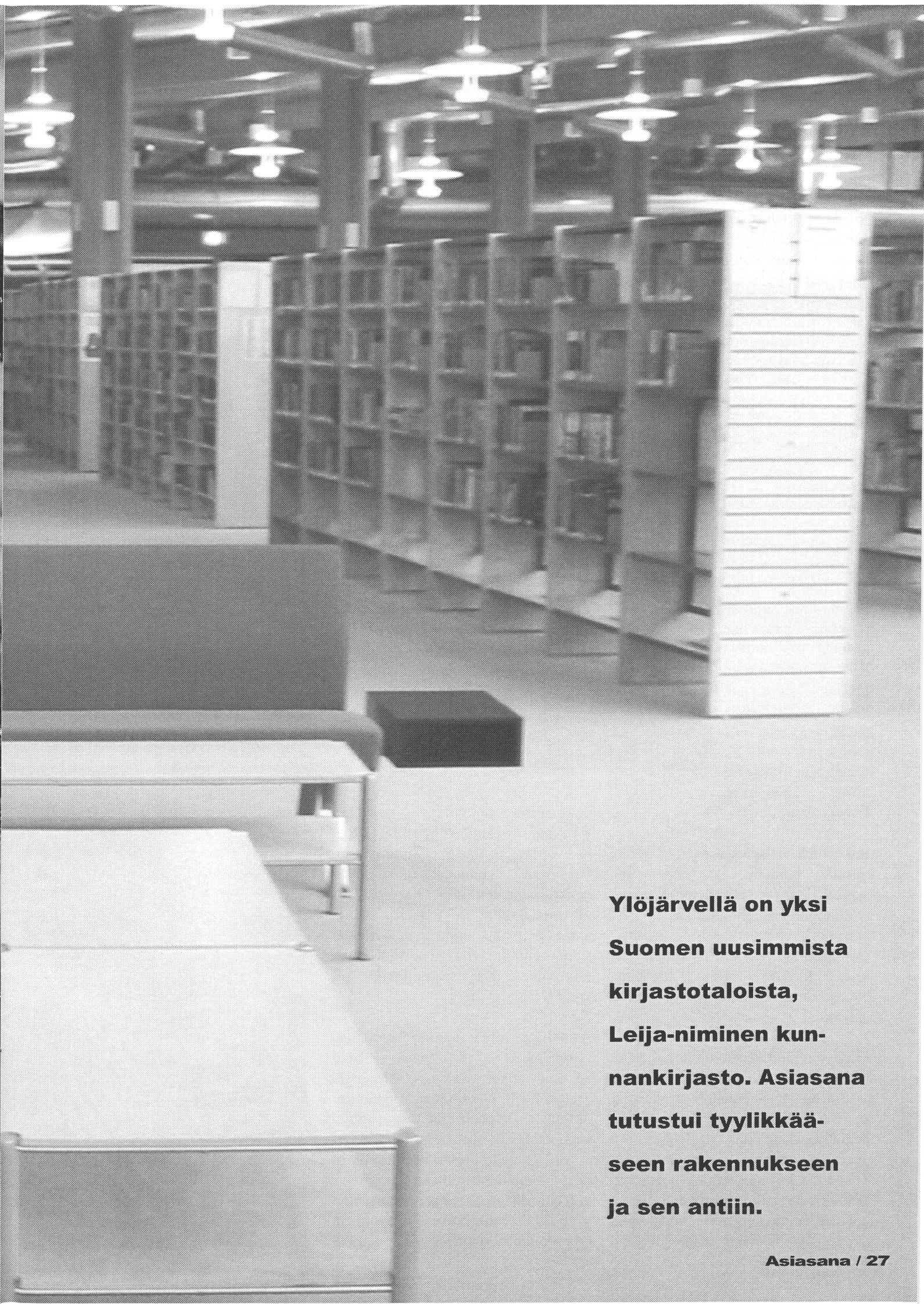
Enemmän kuin todennäköisesti näistä laitoksen käytävillä vastaan tulleista naamoista ja tutunoloisista ("jossain olen kuullut") nimistä tenttituloslistoilta emme tule pääsemään eroon jatkossakaan. Näitä kasvoja ja nimiä tulemme kohtaamaan myös tulevaisuudessa niin samoilla työpaikoilla kuin samoissa seminaareissakin, siellä täällä lehtien palstoilla ja elämän turuilla ja toreilla.

Infolaisuus kuitenkin on ja pysyy, aina ja ikuisesti. Infolaisuus ei ole vain samojen tenttikirjojen lukemista, se on paljon enemmän, se on elämäntapa. Verkostoituvassa maailmassa meilläkin on jokin yhteinen verkko, pidetään siitä lujasti kiinni!

Teksti / Antti Kalliola

Leijaile Ylöjärvelle

Ylöjärvellä on yksi Suomen uusimmista kirjastotaloista, Leija-niminen kunnankirjasto. Asiasana tutustui tyylikkääseen rakennukseen ja sen antiin.

Leijaile Ylöjärvelle!

Sateisena kesäpäivänä kirjasto kutsuu! Mutta mitä tehdä, kun tutut Metsot ja Sampolat on kierretty? Suunnataan tietysti kaupunginrajojen ulkopuolelle Ylöjärvelle. Asiasanan agentit loivat heinäkuussa arvioivan silmäyksen tähän vielä uutuuttaan kimaltelevaan, Leijaksi nimettyyn kirjastotaloon ja sen kokoelmiin.

Uusi kirjastorakennus avattiin yleisölle 19.11.2002. Kirjasto on arkkitehti Tero Harjunniemen suunnittelema ja käsittää miltei 2900 m2. Kävijöitä on päivittäin noin 900.

Kirjastosta on tullut kaupunkilaisten kohtauspaikka

Kirjastoon on helppo tulla: suurelle parkkipaikalle kääntää autonsa leveästi kuin marketin pihaan, mikä on hyvin ajateltu, koska autoa Ylöjärvellä tarvitseekin. Leija ei sijaitse aivan Ylöjärven keskuksessa.

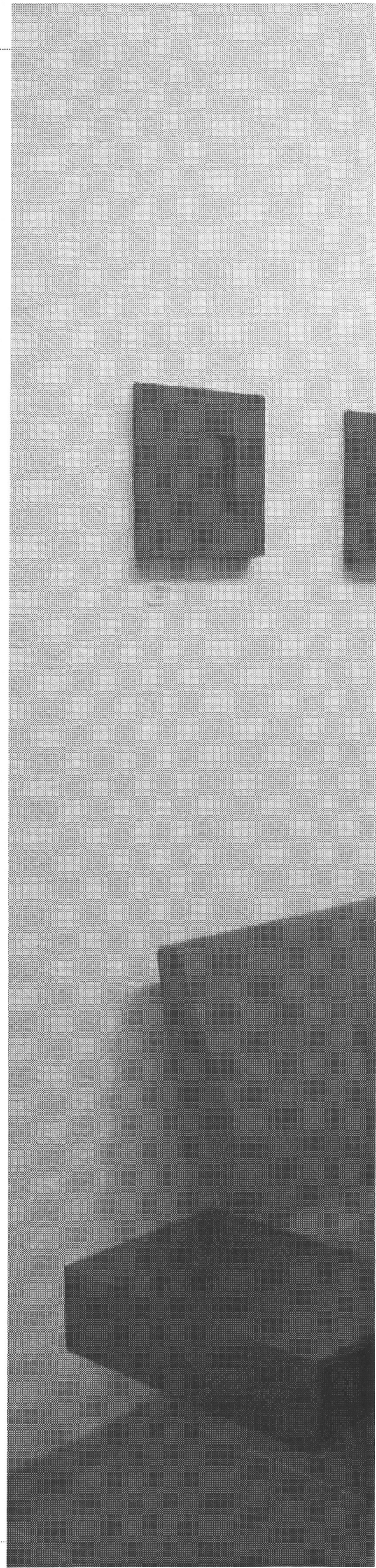
Rakennuksen läpäisee avenue, jonka toiselle puolelle jää yhtenäinen asiakastila ja toiselle henkilökunnan työtilat. Läpikulkuratkaisu on onnistunut, mutta pääsisi paremmin oikeuksiinsa keskemmällä kaupunkia, jossa kirjasto olisi lähempänä kävelyreittejä, kauppoja, ja muita palveluja.

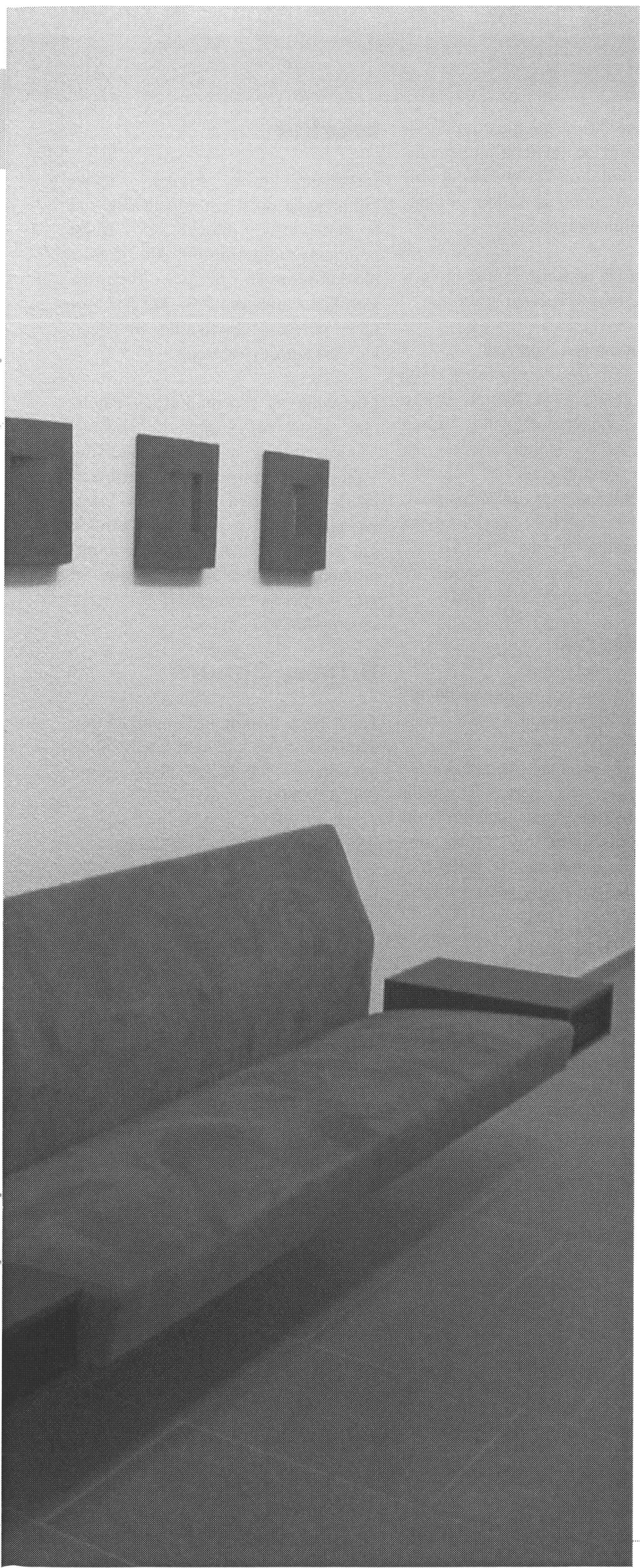
Miellyttäviin asiakastiloihin kuljetaan värisävyiltään kaupungin katuun assosioituvalta avenuelta. Asiakastilat sijaitsevat yhdessä kerroksessa, mikä helpottaa asiointia. Erillisiä tiloja ovat lehtilukusali ja työhuoneet. Tunnelma kirjastosalissa on lämmin, kiitos materiaalina käytetyn puun ja kokolattiamaton, joka yllättävää kyllä on säilynyt puhtaana sääolosuhteista huolimatta. Lastenosasto, jonka erottaa varttuneempien kokoelmasta matalemmista hyllyistä, ei aiheuttanut pahempaa meteliä tai rauhattomuutta.

Palvelut on keskitetty yhteen tiskiin, joka avautuu sekä avenuelle että kirjastosaliin. Malli on perinteinen: asiakkaan ja virkailijan välissä on kiinteä palvelutiski. Neuvontaa ja tietopalvelua ajatellen kevyempi järjestely olisi parempi: asiakas ja virkailija voisivat istua vierekkäin ja tehdä hakuja. Nykyisellään tiski vaikuttaa neuvontatyönkannalta rauhattomalta, eikä asiakkaille ole sen ääressä edes tuoleja.

Vaikka emme ilmoittaneet etukäteen vierailustamme, erikoiskirjastonhoitaja Outi Kytömäki esitteli meille tiloja ja kertoi kirjaston toiminnasta. Pääsimme tutustumaan myös henkilökunnan tiloihin. Kirjavalintaa tai luettelointia ei tarvitse tehdä ahtaassa pöydännurkassa, sillä tilat on suunniteltu ilmaviksi ja ne vaikuttivat toimivilta. Kirjastoautollekin oli varattu läpiajotalli.

Asiakkaat voivat varata käyttöönsä työasemia. Outi Kytömäen mukaan ne ovat olleet vilkkaassa käytössä. Tietokoneen käytöön annetaan opastusta tarpeen mukaan, mutta varsinaista atk-opetustilaa kirjastossa ei ole. Mahdollisesti asiakasmikrot olisi voinut sijoittaa lähemmäs palvelutiskiä, josta virkailija pystyisi vaivatta poiketa neuvomaan työasemien käyttäjiä.

Pikainen silmäys kokoelmiin osoitti, että paljon kysyttyä aineistoa on mukavasti saatavilla: Hietamies- ja Paasilinnaindeksit olivat korkeita. Kokoelmat olivat yllättävän laajat myös tietokirjallisuuden osalta. Poistoleimalla olisi kuitenkin töitä, ainakin parin vuosikymmenen takaisten Leningradin matkaoppaiden osalta.

Tehtävä kansan valistajana on pitkällä perinteissä. Tällä erää huomioita halutaan kiinnittää yhteiseen omaisuuteen. "Tuhoutuneet kirjat" -näyttelyssä esittellään koiranpuremia ja vauvansyömiä niteitä, vääntyneitä vinyyleitä ja tuhoutuneita cd-levyjä. Seikka, joka nuhtelee kollektiivista omaatuntoamme, mutta jonka olisi voinut esittää vähemmän osoittelevasti.

Henkilökunnalla oli positiivinen asenne työhön, minkä voi aistia. Ylöjärveläiset ovat ottaneet uuden kirjaston omakseen. Siitä on Kytömäen mukaan tullut kaupunkilaisten kohtauspaikka, jossa järjestetään monenlaisia tapahtumia.

Entä mitkä ovat infolaisten mahdollisuudet päästä Leijailemaan? Mahdollisesti uusia työpaikkoja on luvassa, ehkäpä myös Tampereelta valmistuville, kertoi Outi.

Teksti / Jari Hjelm, Aki Kangas

Kuvat / Jari Hjelm

Mikä se surffaajia kiinnostaa?

Suomi

Suosituimmat haut Elokuu 2004
1. irc-galleria
2. britney spears
3. harry potter
4. kissa
5. pelit
6. runespace
7. nalle puh
8. avoimet työpaikat
9. paris hilton
10. taustakuvat

Ruotsi

Suosituimmat haut Elokuu 2004
1. aftonbladet
2. britney spears
3. blocket
4. paris hilton
5. dc++
6. lunarstorm
7. snyggast
8. expressen
9. cristiano ronaldo
10. victoria silvstedt

Norja

Suosituimmat haut Elokuu 2004
1. britney spears
2. vg
3. cristiano ronaldo
4. pokemon
5. simpsons
6. tattoo
7. humor
8. finn.no
9. dagbladet
10. metallica

Osoitteessa www.google.com/press/zeitgeist.html on mielenkiintoista luettavaa. Sivulle on kerätty monipuolisesti tietoa miten ja mihin google-hakupalvelinta käytetään.

Hakuhistoriaa on tilastoitu usean vuoden ajalta usein eri alakategorioin.

Mitä sitten ihmiset hakevat?

Suomen, Ruotsin ja Norjan osalta lista on selkeää luettavaa: Viihde esiintyy koko laajuudessaan. Ja jokapojan kestounelma ja Ameriikkalaisen naisihanteen ruumiillistuma, Britney, keikistelee kärkikastissa kaikissa näiden maiden Top 10:ssä. Esittelemme seuraavaksi muutamia hakutuloksia eri maiden listoilta.

irc-galleria

Haku googlesta ko. hakutermillä tuotti noin 20500 osumaa.

"IRC on maailmanlaajuinen keskustelujärjestelmä, jossa voi keskustella reaaliaikaisesti erimaalaisten ihmisten kanssa. IRC-Galleria on sivusto, jonka ideana on kerätä suomalaisten irkkaajien (Internet Relay Chat, eli IRC käyttäjien) kuvia.

IRC-Galleriaa selaa viikoittain n. **400 000** henkilöä ja sivulatauksia kertyy reilut **95 miljoonaa** kappaletta viikossa. Etusivu ladataan n. **20 miljoonaa** kertaa ja kuvia katsotaan n. **45 miljoonaa** kappaletta joka viikko." (Lainaus sivuilta)

Sivuston ilmoittama sivulatausmäärä kuulostaa alkuun ajateltuna varsin surelta. Tämä tarkoittaa sitä, että käyttäjä avaa sivuja n. 34 kertaa päivässä. Suuri sivunlatausmäärä selittyy varmastikin osin selailu-tyyppisellä käytöllä. Eli yksinkertaisesti sivuston käyttäjä katsoo muiden käyttäjien kuvia sivuston galleriasta. Sivusto on erityisesti nuorten käyttäjien suosiossa. Etusivu ilmoittaa rekisteröityneiden käyttäjien keski-iäksi 18.77 vuotta.

blocket

Länsinaapurimme Ruotsin listan kolmantena on maan suurin osto- ja myyntisivusto, blocket.se. Haku googlesta tuotti noin 609000 osumaa blocket-termillä. Sivusto ilmoittaa käyttäjämääräkseen 1044000 eri käyttäjää päivässä. Sivustolla myydään kaikkea autosta asuntoon.

Etusivulla on ruotsin kartta lääneittäin, josta voi siirtyä haluamansa läänin osto- ja myynti-ilmoituksiin. Valitessa halutun läänin, kerrotaan läänin ilmoitusten yhteydessä lyhyesti alueen uutisia ja tulevien päivien sää alueella. Sinänsä kätevää knoppitietoa. Lisäpalveluina sivustolla on mm. kartta- ja osoitehaku, sekä avoimien työpaikkojen haku.

Britney Spears

Tämä ehkä maailman kaupallistetuin nainen on lähes kaikkien länsimaiden hakulistojen Top 10:ssä. Hakuosumia noin 3790000.

BS:n omat sivut ovat sisällöltään varsin monipuoliset ja selkeät. Sivuilta löytyy kaikki henkilösivustojen stereotypiat: uutissivusto, biografia, tuotanto, artistin kirjoituksia faneilleen, ekstra-osio, keikkakalenteri, sekä kymmeniä osta-sitä-ja-tätä-palkkeja. Amerikassa veroja voidaan kiertää perustamalla säätiö, jonka omaisuus on verovapaata aluetta. Myös BS on hyödyntänyt tätä ja perustanut säätiön auttamaan lapsia. BS kertoo uskovansa viihteen muuttavaan voimaan ihmisten elämässä, josta hän on hyvä esimerkki: mielenterveysongelmia ja päihteiden väärinkäyttöä.

Mutta mieslukijoille täytyy sanoa, että valitettavasti täältäkään ette löydä kuvaa BS:n tisseistä, noista viihdemaailman lähes puhutuimmista mysteereistä, jotka hän on menestyksekkäästi onnistunut piilottamaan yhä vain pienemmillä patalapuilla.

Teksti / Pekka Junes

Lainaustiskillä

Paavo Profeetta

"Suomessa on maailmanlopun kuntia, joilla ei ole mitään näkymää selviytymisestä."
SDP:n puheenjohtaja Paavo Lipponen kommentoi maamme kunnallispolitiikkaa.

Nörttien kosto

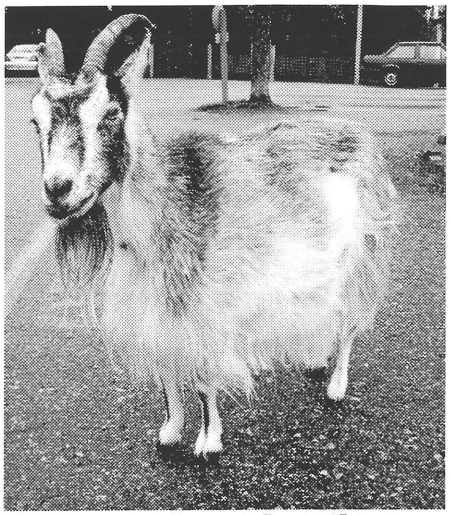
"Onneksi olin hypessä mukana! Sääliksi käy näitä uusia "seksikkäälle" it-alalle tulevia. Perusduuniin päätyvät eikä seksistä tietoakaan."
Nimimerkki IT pappa Suomi24.fi-sivun keskustelupalstalla Riot On!-dokumentista

Varo mitä julkaiset

Hakukoneyhtiö Google on kehittänyt uuden hakujärjestelmänsä, jonka avulla tiedon hakija voi ulottaa hakunsa kirjojen sivuille. Uuden Google Print -järjestelmän avulla hakija voi tarkastella hakusanojensa esiintymistä eri kirjojen sivuilla ja halutessaan ostaa kirjan Internetin kirjakauppiailta.

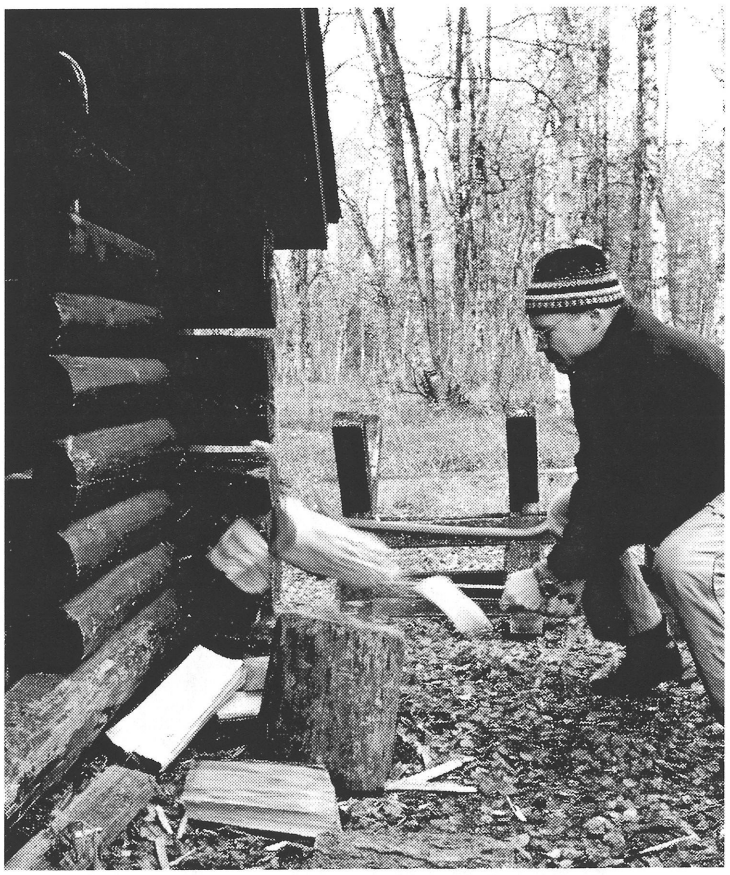
Neljännesvuosielämää

"Avoin kvartaalitalous käyttäytyy kuin kanaparvi: pienikin risahdus synnyttää pakokauhun ja julmetun kaakatuksen."
Jarmo Lehto Savon Seudun Sanomissa

Tätä on demokratia

"Niin kauan kuin minä olen presidenttinä, sotilaamme vastaavat tekemisistään vain amerikkalaisten tuomareille."
George W. Bushin vastaus Haagin kansainvälisestä rikostuomioistuimesta

Irti arjesta halkoja hakaten

"Pääministeriaiheet pyörivät koko ajan päässä, mutta paras tapa irrottautua on tehdä jotain missä ei tarvitse keskustella kenenkään kanssa. Halkojen hakkaaminen on hyvää vastapainoa."
Pääministeri Matti Vanhanen CITY-lehdessä

Poikamiehet kateellisia

"Suomessa glorifioidaan juoppoja - varsinkin juopoista laulajista tehdään suorastaan kristushahmoja. Naistenmiehiä sen sijaan harvemmin glorifioidaan. Ehkä heitä inhotaan niin paljon siksi, että moni haluaisi ainakin hetken elää heidän laillaan."
Kauko Röyhkä Iltalehdessä Henry Saaresta

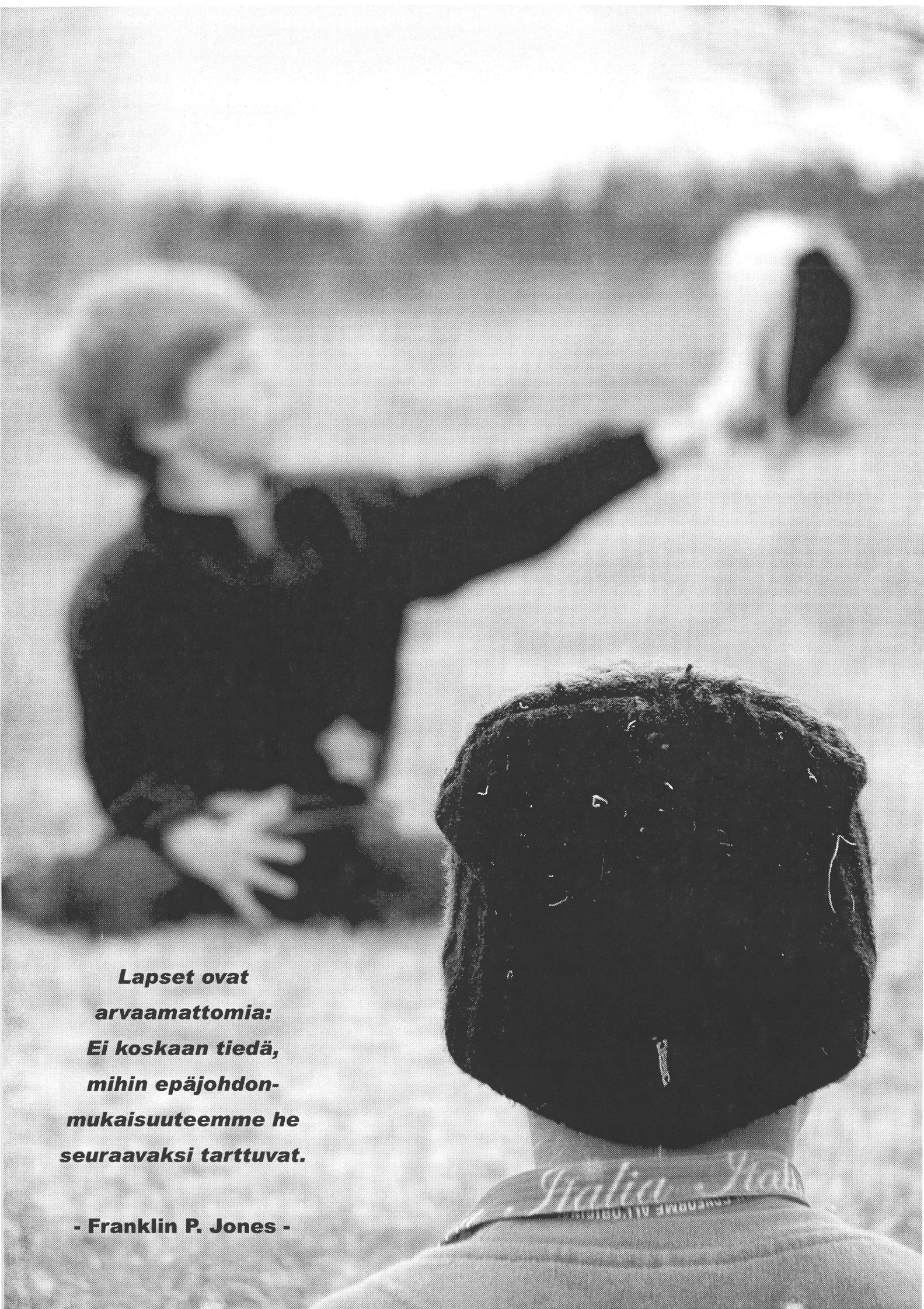
Kansa ei tiedä totuutta

"Suhtaudun raporttiin myönteisesti, koska uskon, että se osoittaa meille, että tilanne on huomattavasti monimutkaisempi kuin ihmiset luulevat"
Britannian Pääministeri Tony Blair raportista, jossa todettiin, ettei Irakista löytynyt todisteita joukkotuhoaseista, joka oli pääperuste hyökkäyssodalle.

Mutta kyllä Kansa tietää

"Kärsin happikadosta synnytyksessä, kun napanuora kiertyi kaulan ympärille. Mitä muuta sellaisesta sininaamasta voisi tulla."
Laulaja Tapani Kansan selitys laulajaksi ryhtymiseen 45-minuuttia-ohjelmassa

Koonnut / Pekka Junes
Kuvat / Pekka Junes

Lapset ovat arvaamattomia: Ei koskaan tiedä, mihin epäjohdonmukaisuuteemme he seuraavaksi tarttuvat.

- Franklin P. Jones -